

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

Практикум

з дисципліни «Фінансовий облік»

для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
ступеня вищої освіти – бакалавр денної та заочної форм навчання

**Харків
ХДУХТ
2019**

Рецензент: д.е.н., професор Грінько А.П.

© Бочуля Т.В., Ковалевська Н.С., Коробкіна І.С., 2019
© Харківський державний університет харчування та торгівлі,
2019

Зміст

Вступ	4
1. Облік необоротних активів	5
2. Облік запасів	13
3. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості	19
4. Облік власного капіталу	25
5. Облік зобов'язань та забезпечень	34
6. Облік розрахунків з оплати праці та соціального страхування	44
7. Облік доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства	51
8. Звітність підприємств	59
Навчально-методичні матеріали до дисципліни	69

Вступ

Дисципліна «Фінансовий облік» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ступеня вищої освіти бакалавр є дисципліною циклу професійної підготовки.

Головною метою дисципліни «Фінансовий облік» є:

формування знань, вмінь та навичок, необхідних у сучасній практиці організації фінансового обліку відповідно до вимог вітчизняних та міжнародних стандартів для забезпечення всіх рівнів управління і зовнішніх споживачів необхідною обліковою й аналітичною інформацією;

знайомство студентів зі світовою практикою організації фінансового обліку, орієнтованою на ринкові умови господарювання;

подальше вдосконалення знань з фінансового обліку майбутніх фахівців на основі використання комп'ютерних технологій обліку з метою вирішення актуальних завдань у галузі економіки.

Вивчення дисципліни передбачає отримання студентами необхідних знань з фінансового обліку активів підприємств та їх зобов'язань з використанням прогресивних форм і національних стандартів.

Викладання дисципліни ставить такі основні завдання:

ознайомлення з основами побудови вітчизняного фінансового обліку в підрозділах і на робочих місцях у різних типах підприємств;

вивчення методики ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності на основі використання нормативно-методологічних документів, діючих в Україні;

ознайомлення зі світовою практикою ведення фінансового обліку та її впровадження відповідно до дії економічного механізму господарювання в управлінську діяльність державних, приватних, орендних, спільних підприємств.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

предмет, метод, техніку, форми організації фінансового обліку;

особливості діючої в країні системи фінансового обліку;

організацію аналітичного та синтетичного обліку й відмінності в його побудові в різних типах підприємств;

методологію відображення об'єктів у фінансовому обліку залежно від їхньої ролі в господарських процесах і вимог управління діяльністю підприємств;

особливості методики ведення фінансового обліку з урахуванням світової практики.

Розроблений колективом авторів практикум з дисципліни «Фінансовий облік» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» містить за кожною темою контрольні запитання, задачі, вправи для самостійного вирішення та тестові завдання.

ТЕМА 1. ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Практичне заняття № 1.

Цільова спрямованість: розглянути види, оцінку та класифікацію, документальне оформлення та облік операцій з руху основних засобів та нематеріальних активів.

Контрольні запитання за темою:

1. Які об'єкти відносяться до необоротних активів?
2. Які умови визнання необоротних активів?
3. За якими групами для цілей бухгалтерського обліку класифікуються інші необоротні активи?
4. За яких умов об'єкт основних засобів визнається активом?
5. З яких витрат складається собівартість придбаного об'єкту основних засобів?
6. За якою вартістю обліковується безоплатно одержаний об'єкт основних засобів?
7. Чи всі основні засоби є об'єктом амортизації?
 1. Яким чином можна змінити метод нарахування амортизації?
 2. Яка інформація про основні засоби розкривається у фінансовій звітності?
 3. Що включається до складу інших необоротних активів?
 4. Яким чином нараховується амортизація інших необоротних активів?
 5. Що відноситься до нематеріальних активів?
 6. За якими групами ведеться облік нематеріальних активів?
 7. Які методи нарахування амортизації на нематеріальні активи передбачені стандартами?
8. В яких випадках нематеріальний актив списується з балансу?

Задача № 1.

При придбанні обладнання підприємством були здійснені наступні витрати:
вартість обладнання – 4 000 грн з ПДВ;
транспортні витрати за доставку обладнання - 700 грн;
витрати зі страхування ризиків доставки – 400 грн;
заробітна платня та відрахування від неї у соціальні фонди для працівників, що займалися монтажем та встановленням обладнання - 200 грн;
Необхідно: скласти відповідні бухгалтерські записи, які відображають придбання та введення в експлуатацію обладнання.

Задача №2.

На підставі наведених нижче даних розрахуйте первісну вартість об'єкта та суму амортизаційних відрахувань за фактичний строк експлуатації об'єкта.

Додаткові данні:

вартість основних засобів, за документами, що надійшли від постачальника платника ПДВ: 6 000 грн з ПДВ;

витрати на доставку 100 грн без ПДВ;
нараховано працівникам підприємства за монтаж та наладку об'єкта 300 грн (заробітна платня та відрахування до соціальних фондів);
строк корисного використання об'єкта 5 років;
метод нарахування амортизації – прямолінійний;
ліквідаційна вартість об'єкту -0 грн.

Задача № 3.

Підприємство придбало виробниче обладнання вартістю 93 600 грн з ПДВ. Витрати з доставки та монтажу обладнання – 3 600 грн. з ПДВ (сплачено сторонній організації). Термін експлуатації обладнання 4 роки. Ліквідаційна вартість – 16 000 грн.

Необхідно:

1. Відобразити надходження обладнання та визначити його первісну вартість.
2. Сплатити рахунок постачальнику та сторонній організації за транспортування та монтаж.
3. Відобразити введення в експлуатацію обладнання.
4. Знайти річну норму амортизації за 3 рік. Якщо підприємством обрано кумулятивний метод нарахування амортизації. Відобразити нарахування у обліку.

Задача № 4.

На підставі наведених нижче даних розрахуйте первісну вартість об'єкта та суму амортизаційних відрахувань за фактичний строк експлуатації об'єкта.

Додаткові данні:

вартість основних засобів, за документами, що надійшли від постачальника 18 000 грн з ПДВ;
витрати на доставку 80 грн без ПДВ;
нараховано працівникам підприємства за монтаж та наладку об'єкта 105 грн (заробітна платня та відрахування до соціальних фондів);
строк корисного використання об'єкта 4 років;
метод нарахування амортизації – виробничий;
обсяги виробленої продукції за роками: 1- 1000 од., 2- 2000 од., 3-2500 од., 4-1500 од.
ліквідаційна вартість об'єкту - 85 грн.

Вправи для самостійної роботи:

1. На підставі наведених нижче даних розрахуйте первісну вартість об'єкта та суму амортизаційних відрахувань за фактичний строк експлуатації об'єкта. Складіть бухгалтерські записи.

Додаткові данні:

вартість основних засобів, за документами, що надійшли від постачальника 36 000 грн з ПДВ;
витрати на доставку 180 грн без ПДВ;
нараховано працівникам підприємства за монтаж та наладку об'єкта 1 300 грн (заробітна платня та відрахування до соціальних фондів);

строк корисного використання об'єкта 4 років;
метод нарахування амортизації – виробничий;
обсяги виробленої продукції за роками: 1- 5000 од., 2- 6000 од., 3-6500 од.,
4-7500 од.
ліквідаційна вартість об'єкту - 850 грн.

2. Розрахуйте первісну вартість об'єкта та суму амортизаційних відрахувань за фактичний строк експлуатації об'єкта на підставі наведених нижче даних.

Додаткові данні:

вартість основних засобів, за документами, що надійшли від постачальника платника ПДВ: 12 600 грн з ПДВ;
витрати на доставку 200 грн без ПДВ;
нараховано працівникам підприємства за монтаж та наладку об'єкта 400 грн (заробітна платня та відрахування до соціальних фондів);
строк корисного використання об'єкта 5 років;
метод нарахування амортизації – кумулятивний;
ліквідаційна вартість об'єкту - 0 грн.

3. На підставі наведених нижче даних розрахуйте первісну вартість об'єкта та суму амортизаційних відрахувань за фактичний строк експлуатації об'єкта.

Додаткові данні:

вартість основних засобів, за документами, що надійшли від постачальника:
12 600 грн з ПДВ;
витрати на доставку 200 грн без ПДВ;
нараховано працівникам підприємства за монтаж та наладку об'єкта 400 грн (заробітна платня та відрахування до соціальних фондів);
строк корисного використання об'єкта 5 років;
метод нарахування амортизації – кумулятивний;
ліквідаційна вартість об'єкту - 0 грн.

Практичне заняття № 2.

Цільова спрямованість: дослідити види фінансових інвестицій, їх нормативне регулювання та методику обліку довгострокових фінансових інвестицій

Контрольні запитання за темою:

1. З якою метою здійснюються фінансові інвестиції?
2. В яких формах здійснюється фінансове інвестування. Які види фінансових інвестицій Вам відомі?
3. Як використовують довгострокові фінансові інвестиції?
4. Яким чином оцінюються фінансові інвестиції при надходженні?
5. Як оцінюються фінансові інвестиції на дату балансу?
6. За якими методами оцінюються фінансові інвестиції при їх вибутті?
7. Які особи називаються пов'язаними?

8. Які особливості обліку надходження довгострокових фінансових інвестицій?

9. Як обліковуються відсотки за інвестиціями?

Задача № 5.

Підприємство 1 січня 2010 року придбало облигацію банку номінальною вартістю 1000 грн. за ціною 890 грн. (тобто дисконт при придбанні склав 110 грн.), яка підлягає погашенню через 6 років. Річна норма відсотків становить 13 %. Відсотки за облигацією виплачуються щорічно наприкінці року (наприклад, 31 грудня).

Необхідно:

1. Розрахувати ефективну ставку відсотка (ЕСВ) за облигацією;
2. Відобразити порядок визначення суми амортизації дисконту, а також вартості інвестиції на дату балансу у вигляді таблиці 1.
3. Скласти бухгалтерські проведення з придбання облигації та амортизації дисконту.

Таблиця 1 - Порядок визначення суми амортизації дисконту та вартості інвестиції на дату балансу

Дата	Номінальна сума відсотка, грн.	Сума відсотка за ефективною ставкою, грн.	Сума амортизації дисконту, грн.	Амортизовувана собівартість інвестиції, грн.
01.01.2010				
31.12.2010				
31.12.2011				
31.12.2012				
31.12.2013				
31.12.2014				
31.12.2015				

Задача № 6.

Підприємство 1 січня 2010 року придбало облигацію банку номінальною вартістю 1 000 грн, за ціною 1 060 грн. (тобто премія при придбанні склала 60 грн.), яка підлягає погашенню через 5 років. Річна норма відсотків становить 22 %. Відсотки за облигацією виплачуються щорічно наприкінці року (наприклад, 31 грудня).

Необхідно:

1. Розрахувати ефективну ставку відсотка (ЕСВ) за облигацією;
2. Відобразити порядок визначення суми амортизації премії, а також вартості інвестиції на дату балансу у вигляді таблиці 2.
3. Скласти бухгалтерські проведення з придбання облигації та амортизації премії.

Таблиця 2 - Порядок визначення суми амортизації премії та вартості інвестиції на дату балансу

Дата	Номінальна сума відсотка, грн.	Сума відсотка за ефективною ставкою, грн.	Сума амортизації премії, грн.	Амортизовувана собівартість інвестиції, грн.
11.01.2010				
31.12.2010				
31.12.2011				
31.12.2012				
31.12.2013				
31.12.2014				
31.12.2015				

Задача № 7.

Підприємство-інвестор володіє 60 % акцій дочірнього підприємства, яке у звітному періоді провело дооцінку необоротних активів, внаслідок чого в рядку 330 «Інший додатковий капітал» Балансу дочірнього підприємства було показано суму в розмірі 1 000 грн.

Зробіть в обліку підприємства-інвестора записи з відображення збільшення вартості фінансових інвестицій.

Задача № 8.

В 2018 році підприємство (інвестор) придбало 55% акцій (або просто частини власного капіталу) іншого підприємства (яке відповідно стає дочірнім). На дату придбання вартість акцій склала 700 тис. грн. Склад і динаміка власного капіталу дочірнього підприємства протягом року наведена у таблиці 3.

За 2012 рік чистий прибуток дочірнього підприємства склав 110 000 грн., з яких 10 000 грн. - прибуток від реалізації товару материнському підприємству (інвестору). Товар материнським підприємством не реалізовано.

Сума нарахованих дивідендів 50 000 грн.

Збільшення додаткового капіталу дочірнього підприємства зумовлене дооцінкою необоротних активів.

Таблиця 3 - Склад і динаміка власного капіталу дочірнього підприємства протягом 2012 року

Статті власного капіталу дочірнього підприємства	На 01.01.2012р.	На 31.12.2012р.	Зміни у власному капіталі
Статутний капітал	1000	1000	-
Резервний капітал	250	250	-
Додатковий капітал	300	360	60
Нерозподілений прибуток	120	180	60
Разом:	1670	1790	120

Необхідно:

1. Визначити вартість фінансових інвестицій у дочірнє підприємство, яка складатиметься із суми таких величин:

- первісної вартості інвестиції;
- частини інвестора в чистому прибутку дочірнього підприємства без урахування операцій між ними;
- частини інвестора у збільшенні додаткового капіталу дочірнього підприємства;
- частку материнського підприємства в дивідендах.

2. У бухгалтерському обліку інвестора відобразити збільшення вартості фінансових інвестицій.

Вправи для самостійної роботи:

1. Частка материнського підприємства у статутному фонді дочірнього підприємства становить 70 %. Інвестор здійснює продаж дочірньому підприємству товару вартістю 12 000 грн. (у тому числі ПДВ – 2 000 грн.) Собівартість товару складає 8 000 грн. Як ця операція буде відображена на рахунках бухгалтерського обліку?

2. На 01.01.2018 р. балансова вартість фінансових інвестицій підприємства А у підприємство Б дорівнює 100 000 грн., що становить 60 % статутного фонду об'єкта інвестування. За підсумками роботи за 2018 рік підприємством Б визначено зміни у власному капіталі за наступними статтями (таблиця 4). У звітному періоді підприємство Б отримало збитки в сумі 150 000 грн.

Необхідно відобразити у бухгалтерському обліку інвестора зміни у власному капіталі дочірнього підприємства, при цьому вартість капіталу інвестора на початок звітного періоду по статті Балансу «Інший додатковий капітал», склала 9 000 грн.

**Таблиця 4 - Зміни у власному капіталі асоційованого підприємства Б
за 2018 рік.**

Тис. грн

Статті власного капіталу	На 01.01.2018р.	На 31.12.2018р.	Зміни у власному капіталі
Додатковий капітал (уцінка необоротних активів)	100	80	-20
Нерозподілений прибуток	120	-30	-150

Тестові завдання:

1. Хто визначає термін корисного використання необоротного активу?
 - а) керівник підприємства;
 - б) головний бухгалтер;
 - в) експертна комісія.

2. Які з витрат не включаються до первісної вартості основних засобів?
 - а) суми ввізного мита;
 - б) витрати па монтаж;
 - в) витрати на сплату відсотків за користування кредитом, за рахунок якого придбані основні засоби.

3. Аналітичний облік основних засобів ведеться:
 - а) окремо щодо кожного об'єкту;
 - б) згідно груп, на які класифікуються основні засоби для цілей бухгалтерського обліку;
 - в) відповідно до місць знаходження основних засобів на підприємстві.

4. Які з перелічених основних засобів не є об'єктом амортизації:
 - а) транспортні засоби, що використовуються для адміністративних потреб;
 - б) земельні ділянки;
 - в) будівлі адміністративного призначення.

5. Чи може бути змінено метод нарахування амортизації на основний засіб?
 - а) ні, ні в якому разі;
 - б) може, але лише при умові, що буде використовуватись виробничий метод;
 - в) може, але це має бути обумовлено в примітках до фінансової звітності.

6. Які серед зазначених категорій не є нематеріальними активами?
 - а) право користування земельною ділянкою;
 - б) авторські права;
 - в) витрати на дослідження.

7. Внесені до статутного капіталу нематеріальні активи оприбутковуються за:
 - а) первісною вартістю;

- б) справедливою вартістю;
 - в) ліквідаційною вартістю.
8. Інші необоротні активи при придбанні відображаються в обліку за:
- а) первісною вартістю;
 - б) залишковою вартістю;
 - в) ліквідаційною вартістю.
9. Що є підставою для оформлення ліквідації інших необоротних активів?
- а) акт на списання основних засобів;
 - б) заява МВО;
 - в) визнання підприємства збитковим.
10. Амортизація інших необоротних активів згідно з П(С)БО 7 нараховується:
- а) прямолінійним або виробничим методом;
 - б) прямолінійним або кумулятивним методом;
 - в) виробничим або кумулятивним методом.
11. До собівартості фінансових інвестицій, придбаних за грошові кошти, не включається:
- а) комісійна винагорода;
 - б) вартість придбання;
 - в) дивіденди.
12. Фінансові інвестиції поділяються на:
- а) депозитні і казначейські;
 - б) довгострокові і короткострокові;
 - в) оборотні і необоротні.
13. Інвестиції, не призначені для продажу, при складанні звітності оцінюються:
- а) за справедливою вартістю;
 - б) за амортизованою собівартістю;
 - в) за методом участі в капіталі.
14. Фінансові інвестиції, які утримуються підприємством до моменту погашення, відображаються у звітності:
- а) за справедливою вартістю;
 - б) за собівартістю з урахуванням зменшення корисності інвестицій;
 - в) за амортизованою собівартістю.
15. Для узагальнення інформації про наявність та рух довгострокових інвестицій (вкладень) у цінні папери інших підприємств, облігації державних та місцевих позик, статутний капітал інших підприємств призначений рахунок:
- а) 14 «Довгострокові фінансові інвестиції»;
 - б) 35 «Поточні фінансові інвестиції»;
 - в) немає правильної відповіді.

16. Ціна придбання, комісійні винагороди, мито податки, збори та інші витрати на придбання:

- а) собівартість інвестиції придбаних в обмін на інші активи;
- б) собівартість інвестиції придбаних за грошові кошти;
- в) собівартість інвестиції придбаних в обмін на цінні папери власної емісії.

17. Придбання фінансових інвестицій можливе:

- а) за грошові кошти;
- б) за грошові кошти, шляхом обміну на цінні папери власної емісії;
- в) за грошові кошти, шляхом обміну на цінні папери власної емісії; шляхом обміну на інші активи.

18. Питання податкового обліку операцій з фінансовими інвестиціями регламентується:

- а) Господарським Кодексом України;
- б) Закону України від 03.05.97 р. "Про податок на додану вартість»;
- в) Законом України від 22.05.97 р. "Про оподаткування прибутку підприємств".

19. Облік придбання фінансової інвестиції в обмін на акції власної емісії шляхом збільшення статутного капіталу на суму додатково випущених акцій:

- а) Дт 46 Кт 40;
- б) Дт 141 Кт 46;
- в) Дт 141 Кт 421.

20. Облік інвестицій у облігації шляхом придбання за грошові кошти облігації:

- а) Дт 142 Кт 311;
- б) Дт 311 Кт 373;
- в) Дт 311 Кт 142.

ТЕМА 2. ОБЛІК ЗАПАСІВ

Практичне заняття № 3.

Цільова спрямованість: ознайомитися з методикою бухгалтерського обліку руху запасів, розглянути документообіг з надходження та вибуття запасів, дослідити порядок проведення інвентаризації запасів підприємства, проаналізувати склад витрат виробництва, загальновиробничих витрат та методи обліку та калькулювання собівартості продукції.

Контрольні запитання за темою:

1. Які фактори визначають порядок оцінки запасів?
2. Які способи надходження запасів на підприємство Ви знаєте? Яким чином формується їх первісна вартість?
3. Які особливості методу ідентифікованої собівартості?

4. Наведіть переваги методу середньозваженої собівартості.
5. В чому полягає метод вибуття запасів ФІФО?
6. В яких випадках застосовується метод оцінки за цінами продажу?
7. На які групи поділяють запаси в залежності від їх ролі в процесі виробництва?
8. Що Ви розумієте під поняттями "сировина" і "матеріали"?
9. Назвіть основні первинні документи, якими оформляються операції з руху виробничих запасів.
10. Яким чином організується аналітичний облік виробничих запасів?
11. В яких випадках, ким і в скількох примірниках виписується товарно-транспортна накладна? В яких випадках допускається оформлення однієї товарно-транспортної накладної?
12. Чи обов'язкове подання довіреності при одержанні товару? Які основні реквізити довіреності? Ким виписується довіреність і кому вона видається?
13. В яких вимірниках здійснюється облік готової продукції?
14. Якими способами може бути організований кількісний облік продукції?
15. Як обліковується готова продукція на складах і в бухгалтерії?
16. Який порядок документального оформлення відпуску готової продукції покупцям?
17. Які рахунки передбачені Планом рахунків для обліку готової продукції?
18. Як організується аналітичний облік готової продукції?
19. Як обліковується продукція, що знаходиться на відповідальному зберіганні у покупців?
20. Як формується первісна вартість готової продукції?
21. Назвіть варіанти оцінки готової продукції.

Задача № 9.

На підставі даних щодо руху запасів на підприємстві (таблиця 5) визначіть собівартість реалізованих запасів за методами ФІФО та середньозваженої собівартості.

Таблиця 5 - Дані щодо руху запасів на підприємстві

Дані обліку	Кількість, од.	Ціна за одиницю, грн
Залишки запасів на 01.10.2018 р.	200	2
Придбано 05.10.2018 р.	300	3
Продано 11.10.2018 р.	400	

Закінчення таблиці 4б

Дані обліку	Кількість, од.	Ціна за одиницю, грн
Придбано 21.10.2018 р.	200	4
Продано 28.10.2018 р.	200	

Задача № 10.

На підприємство надійшла сировина від постачальника, отримана на умовах попередньої оплати. Дані накладної (таблиця 6). Доставку здійснювало АТП-

63418. Витрати з доставки – 60 грн., в т.ч. ПДВ (прямий метод обліку транспортно-заготівельних витрат).

Таблиця 6 – Дані накладної

№ з/п	Найменування	Кількість, рулон	Ціна за рулон, грн	Сума, грн
1	Шпалери «Версаль»	300	115	?
	ПДВ 20%			?
	Разом з ПДВ			?

Необхідно: відобразити в обліку бухгалтерські записи з надходження сировини та визначити первісну вартість одиниці запасу з урахуванням транспортно-заготівельних витрат.

Задача № 11.

За звітний місяць відбулися наступні господарські операції з руху запасів:

а) оприбутковано на склад повернуті з виробництва невикористані запаси на суму 300 грн.;

б) оприбутковані запаси, які придбані підзвітною особою на суму 120 грн., в т.ч. ПДВ;

в) надійшли запаси як внесок до статутного капіталу, справедлива вартість – 28 200 грн., в т.ч. ПДВ – 4 700 грн., доставка за рахунок емітента – 100 грн.;

г) надійшли на склад безоплатно отримані виробничі запаси, справедлива вартість – 1 500 грн., витрати з їх доставки – 90 грн., в т.ч. ПДВ – 15 грн.

Необхідно: відобразити в обліку зазначені вище операції з руху запасів.

Задача № 12.

На підприємство за звітний період надійшов від постачальників товар на загальну суму 60 000 грн з ПДВ. Торгівельна націнка встановлена на товар 35 000 грн. за період було одержано виторг від реалізації товару 72 000 грн. На підприємстві використовують метод ціни продажу для оцінки вибуття товарів.

Необхідно: Визначити вартість товарів, що залишилися на кінець періоду та собівартість товарів, що були реалізовані. Скласти бухгалтерські записи.

Додаткові дані: початкове сальдо по рахункам: 282 «Товари в торгівлі» 9 000 грн, 285 «Торгівельна націнка» 4 000 грн.

Вправи для самостійної роботи:

1. На підприємство за звітний період надійшов запас «А» за наступними цінами (таблиця 7). Протягом періоду було реалізовано 350 од. продукції за ціною 18 грн. за одиницю.

Необхідно: визначити собівартість вибуття запасу за методом ФІФО та вирахувати фінансовий результат від реалізації.

Таблиця 7 – Дані з надходження запасу «А» на підприємство

Дата	Кількість одиниць	Ціна, грн.	Сума, грн.
01.09	100	10,00	?
03.09	50	10,50	?
06.09	100	10,80	?
09.09	200	11,00	?
Усього	450	-	?

2. На підприємство за період надійшов запас за наступними цінами (таблиця 8). Протягом періоду було реалізовано 350 од. запасу за ціною 145 грн. за одиницю.

Необхідно: визначити собівартість вибуття запасу за методом середньозваженої собівартості і вирахувати фінансовий результат від реалізації.

Таблиця 8 – Дані з надходження запасів на підприємство

Дата	Кількість одиниць	Ціна, грн.	Сума, грн.
01.01	100	100,00	?
03.01	50	105,50	?
06.01	100	107,80	?
09.01	200	101,00	?
Усього	450	-	?

3. На підприємство «Ганна» за звітний період надійшов від постачальників товар на загальну суму 900 000 грн з ПДВ. Торгівельна націнка встановлена на товар 800 000 грн. за період було одержано виторг від реалізації товару 1 800 000 грн. На підприємстві використовують метод ціни продажу для оцінки вибуття товарів. Додаткові дані: початкове сальдо по рахункам: 282 «Товари в торгівлі» 500 тис. грн, 285 «Торгівельна націнка» 200 000 грн.

Визначить вартість товарів, що залишилися на кінець періоду та собівартість товарів, що були реалізовані. Складіть бухгалтерські записи з надходження та реалізації товару.

Тестові завдання:

1. Матеріали, що пройшли певні стадії обробки, але ще не є готовою продукцією - це:

- а) зворотні відходи;
- б) купівельні напівфабрикати;
- в) незавершене виробництво.

2. На рахунку 26 "Готова продукція" обліковуються:
 - а) готові вироби, придбані для комплектування (вартість яких не включається до собівартості продукції підприємства);
 - б) готові вироби, придбані в якості товарів для продажу;
 - в) готова продукція, оприбуткована на склад з виробництва.
3. До витрат, що не включаються до первісної вартості запасів, відносять:
 - а) понаднормові втрати запасів;
 - б) суми митних зборів;
 - в) витрати на рекламу.
4. Первісною вартістю запасів є:
 - а) сума фактичних витрат на їх придбання або виготовлення;
 - б) сума майбутніх витрат на виготовлення запасів;
 - в) сума, яка сплачується постачальнику при придбанні запасів.
5. До первісної вартості готової продукції не входять:
 - а) сировина і матеріали;
 - б) адміністративні витрати;
 - в) накладні виробничі витрати.
6. Аналітичний облік виробничих запасів ведеться в розрізі:
 - а) однорідних груп виробничих запасів;
 - б) найменувань та однорідних груп;
 - в) МВО.
7. Якими документами оформлюється надходження виробничих запасів:
 - а) товарно-транспортною накладною;
 - б) авансовим звітом;
 - в) актом про приймання матеріалів.
8. Відпуск виробничих запасів оформлюється:
 - а) лімітно-забірною карткою;
 - б) видатковим касовим ордером;
 - в) накладною на відпуск матеріалів на сторону.
9. Активи, які використовуються для подальшого продажу, споживання під час виробництва продукції - це:
 - а) виробничі запаси;
 - б) МШП;
 - в) напівфабрикати.
10. Предмети, які використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного- циклу (якщо він більше 1 року) - це:
 - а) виробничі запаси;
 - б) оборотні МШП;
 - в) необоротні МШП.

11. Яке з бухгалтерських проведення відображає списання матеріалів у виробництво:
- а) Дт 23 Кт 20,22 ;
 - б) Дт 20 Кт 23;
 - в) Дт 23 Кт 661.
12. Яке з бухгалтерських проведення відображає списання загальновиробничих витрат (змінних та постійних розподілених):
- а) Дт 23 Кт 22 ;
 - б) Дт 209 Кт 23;
 - в) Дт 23 Кт 91.
13. Незавершене виробництво – це:
- а) продукція, яка не пройшла всіх стадій обробки, що передбачені технологічним процесом виробництва або яка не пройшла випробувань;
 - б) продукція, яка не пройшла жодної стадії обробки;
 - в) немає правильної відповіді.
14. Облік витрат на організацію виробництва ведеться на рахунку;
- а) 91;
 - б) 24;
 - в) 39.
15. За формою готову продукцію розрізняють:
- а) уречевлена, результати виконаних робіт, надані послуги;
 - б) готова; напівфабрикати; неготова (незавершене виробництво);
 - в) проста; складна (основна, побічна, супутня).
16. За ступенем готовності готову продукцію розрізняють:
- а) готова; напівфабрикати; неготова (незавершене виробництво);
 - б) проста; складна (основна, побічна, супутня);
 - в) уречевлена, результати виконаних робіт, надані послуги.

ТЕМА 3. ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Практичне заняття № 4.

Цільова спрямованість: ознайомитися із порядком організації обліку операцій з готівковими та безготівковими грошовими коштами в національній та іноземній валютах; засвоїти критерії визнання, класифікацію та оцінку дебіторської заборгованості; розглянути загальну систему рахунків, що застосовують для її обліку та дослідити методику бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості.

Контрольні запитання за темою:

1. На кого поширюється «Порядок ведення касових операцій в національній валюті»?
2. Як повинні здійснюватись розрахунки готівкою підприємств всіх форм власності, а також індивідуальних підприємців з громадянами?
3. Хто встановлює ліміт залишку готівки в касі?
4. Як може використовуватись готівкова виручка підприємств та інші надходження готівки в касу?
5. Які дії касира у разі видачі окремій особі грошей за розрахунковим документом?
6. Де обліковуються всі надходження та видача готівки в національній валюті підприємства?
7. яким чином здійснюються записи до касової книги?
8. Що представляє собою каса підприємства? Як повинно бути обладнане приміщення каси?
9. Який порядок видачі та приймання готівки в касі?
10. Назвіть основні нормативні акти з обліку грошових коштів на рахунках в банках.
11. Які документи подають юридичні особи до установ банків для відкриття поточних рахунків?
12. Для кого можуть відкриватись поточні рахунки у банках?
13. Для чого призначений поточний рахунок?
14. Якими нормативними документами регламентується порядок здійснення та оформлення операцій по валютному рахунку?
15. Який порядок відкриття валютного рахунку підприємства?
16. Які особливості обліку грошових коштів на валютному рахунку?
17. На підставі яких документів здійснюється облік валютних коштів на підприємстві?
18. Які особливості обліку коштів на інших рахунках в банках?
19. Дайте визначення дебіторської заборгованості як об'єкта бухгалтерського обліку.
20. Як класифікують дебіторську заборгованість?
21. Як оцінюється дебіторська заборгованість у фінансовій звітності

підприємства і чому?

22. Які існують умови віднесення заборгованості до довгострокової?

23. Яким нормативним документом регулюється порядок розрахунків по відрядженнях в межах України та за кордон?

24. З яких витрат складаються витрати по відрядженню?

25. Порядок складання та затвердження авансового звіту.

26. У чому особливості обліку розрахунків з підзвітними особами?

Задача № 13.

На підставі даних ТОВ «Ольвія» за 21.01.201__р. наведених нижче складіть касовий звіт у вигляді таблиці 9:

Залишок грошей у касі на кінець дня 20.01.201__р. – 357,44 грн.

Впродовж дня 21.01.201__р було здійснено наступні операції із готівковими коштами:

1. За прибутковим касовим ордером № 40 одержано виторг від реалізації товару на суму 4 6802,00 грн.

2. За прибутковим касовим ордером № 41 одержано від директора залишок невикористаних підзвітних сум 35,80 грн.

3. За прибутковим касовим ордером № 42 одержано від комірника в погашення заподіяної ним матеріальної шкоди 112,60 грн.

4. За видатковим касовим ордером № 24 видано на відрядження менеджера підприємства 890,00 грн.

5. За видатковим касовим ордером № 25 видано ПП Петровському І.О. 8560,00 грн. в оплату одержаних товарів.

6. За видатковим касовим ордером № 26 за даними платіжної відомості видано працівнику підприємства аванс за січень у сумі 1 4706,50 грн.

7. За видатковим касовим ордером № 27 та підставі об'яви на внесення готівки здано в обслуговуючий підприємство банк 20 000 грн.

Ліміт готівки у касі встановлено у розмірі 2 500 грн.

Таблиця 9 - Касовий звіт ТОВ «Ольвія» за 21.01.201__р.

Номер документа	Від кого одержано або кому видано	Номер кореспондуючого рахунку	Прибуток	Вибуток
	Залишок на початок дня:			X
....		
	Разом за день:			
	Залишок на кінець дня:			

Задача № 14.

На підставі даних задачі № 30 зробіть записи у відомості 1-м (розділ І) «Облік готівки, грошових коштів, їх еквівалентів та грошових документів» за дебетом і кредитом рахунка 30 «Готівка» у кореспонденції з відповідними рахунками та записами у касовому звіті.

Задача № 15.

ТОВ "Онiкс" проаналiзувало iнформацiю з дебіторської заборгованості за відвантажені товари за останні три роки станом на кінець звітнього року й одержало наступні дані:

Група 1. Сума дебіторської заборгованості за відвантажені товари, списана до настання термінів платежу після погашення чи визнання безнадійною - 350 000 грн., у тому числі заборгованість на суму 3 600 грн. була визнана безнадійною у зв'язку з визнанням покупців банкрутами.

Група 2. Сума заборгованості, прострочена не більше ніж на місяць, склала 280 000 грн., при цьому визнана безнадійною заборгованість у сумі 8 500 грн.

Група 3. Сума простроченої заборгованості на термін від одного до двох місяців, сума неоплачених рахунків (безнадійної заборгованості) склала 10 000 грн. При цьому загальна сума простроченої заборгованості становить 250 000,0 грн.

Група 4. Сума заборгованості, простроченої на термін від двох до трьох місяців, склала 35 000 грн., в тому числі заборгованість у сумі 3 850 грн. списана як безнадійна.

Група 5. Сума заборгованості, що прострочена більш ніж на три місяця, склала 24 000 грн., в тому числі заборгованість у сумі 12 100 грн. визнана безнадійною.

Необхідно: Проаналізувати дебіторську заборгованість звітнього періоду, розподіливши її по кількості прострочених днів аналогічно заборгованості за минулі роки. Визначити коефіцієнти сумнівності по групах та розрахувати величину резерву сумнівних боргів на кінець звітнього року. Вирішення задачі оформити в таблиці 10.

Таблиця 10 - Розрахунок резерву сумнівних боргів ТОВ "Онiкс"

Покупець	Сума заборгованості з розбивкою по кількості прострочених днів, грн.					Разом, тис. грн.
	0 дн.	Від 1 до 30 дн.	Від 31 до 60 дн.	Від 61 до 90 дн.	Понад 90 дн.	
...						
Коефіцієнт сумнівності						
Резерв сумнівних боргів						

Вправи для самостійної роботи:

1. На підставі даних наведених нижче зробіть записи у відомості 1-М розділ II (облік грошових коштів та їх еквівалентів, за дебетом і кредитом рахунку 31). Якщо відомо що залишок грошей на рахунку банку на початок періоду становив 288 007,30 грн.

За звітний період на підприємстві було здійснено наступні операції:

- передано з банку в касу готівка на поточні нужди - 4 000 грн;
- перераховано в погашення заборгованості постачальникам – 386 070,6 грн;
- перераховано в бюджет 3 544,00 грн;
- перераховано в погашення заборгованості за іншими операціями – 16 333,80 грн;
- перераховано в погашення заборгованості за одержаними кредитами – 15 000 грн;
- одержано кошти в погашення дебіторської заборгованості від покупців – 48 200,00 грн;
- одержано безготівкові кошти за реалізації товару 54 600 грн;
- одержано з каси 21 000 грн.

2. Складіть бухгалтерські записи з відображення наступних операцій підприємства:

01.11.2011 р. підприємство одержало кредит 100000 умов. од. на 6 місяців під 15% річних. Кредит був погашений 30.04. 2012 р. При чому курс гривні на 01.11.2011 складав - 8,14 грн за 1 умов од; на 31.12.2011 - 8,08 грн.; на 30.04.12 – 9,26 грн. за 1 умов. од.

3. На початок звітного періоду підприємство мало залишок резерву сумнівних боргів в сумі - 32 000 грн. Протягом року було реалізовано продукції з відстроченням дати розрахунку на суму 625 000 грн та списана дебіторська заборгованість, яка визнана безнадійною внаслідок неплатоспроможності дебіторів на суму 21 000 грн. У грудні одержано від покупця, заборгованість якого перед підприємством була в попередньому році визнана безнадійною, в сумі 1 200 грн. Підприємство визначило коефіцієнт сумнівності у розмірі 10 % заборгованості на кінець періоду.

Необхідно: Скласти відповідні бухгалтерські записи за наведеними господарськими операціями підприємства. Визначити чисту реалізаційну вартість дебіторської заборгованості на кінець періоду.

4. Фінансова звітність підприємства «Артес» містить наступну інформацію про дебіторську заборгованість (таблиця 52).

Необхідно: Визначити чисту реалізаційну вартість дебіторської заборгованості на 31.12.2011 року.

Таблиця 11 – Дані про дебіторську заборгованість підприємства «Артес»

Дані обліку, грн.	2017 рік	2018 рік
Обсяги реалізації продукції	95 000	90 000
Безнадійна дебіторська заборгованість	2 800	3 400
Поточна дебіторська заборгованість на кінець року	10 000	12 000
Витрати на створення резерву сумнівних боргів	3 800	3 600

Тестові завдання:

1. Записи на синтетичному рахунку 30 "Готівка" здійснюються на підставі:
 - а) касової книги;
 - б) відривних аркушів касової книги та доданих до них первинних документів;
 - в) первинних документів по надходженню та втрачання коштів.

2. Відносини між банком та підприємством обумовлюються:
 - а) в усній домовленості;
 - б) у договорі на розрахунково-касове обслуговування;
 - в) у договорі-дорученні.

3. Яким документом оформляється розпорядження банку про перерахування визначеної суми а рахунок іншого підприємства:
 - а) платіжним дорученням;
 - б) випискою банку;
 - в) чеком.

4. Облік грошових коштів на рахунках в банку ведеться на рахунку:
 - а) 30 "Готівка";
 - б) 31 "Рахунки в банках";
 - в) 33 "Інші кошти".

5. Інвентаризація грошових коштів на рахунках в банках здійснюється методом:
 - а) звірки залишків;
 - б) перерахунку;
 - в) підрахунку залишку по рахунку.

6. З якою метою можуть видаватись під звіт грошові кошти:
 - а) для придбання матеріальних цінностей для виробничо-господарської діяльності;
 - б) для покриття нестачі, яка виникла з вини працівника підприємства;
 - в) на витрати на відрядження для виробничо-господарських цілей.

7. Бухгалтерський запис Д-т 947 К-т 372 означає:
 - а) відображення нестачі матеріальних цінностей у підзвітної особи;
 - б) списання нестачі матеріалів;
 - в) відображення виданої підзвітній особі і неповерненої в строк суми авансу.

8. Суб'єкти підприємницької діяльності мають право зберігати в касі суму готівки:

- а) лише у межах встановлених лімітів;
- б) яка перевищує встановлені ліміти, лише для оплати праці, виплати допомоги за соціальним страхуванням, стипендій, пенсій і тільки на строк не більш як три робочих дні, включаючи день одержання грошей в установах банків;
- в) яка перевищує ліміти на незначну суму;
- г) всі відповіді вірні.

9. Бухгалтерський облік грошових коштів має такі основні завдання::

- а) здійснення контролю за їх зберіганням, своєчасним надходженням і цільовим призначенням;
- б) інформування про готівку коштів;
- в) забезпечення касової дисципліни.
- г) всі відповіді вірні.

10. До довгострокової дебіторської заборгованості відноситься сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу та:

- а) буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу;
- б) буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу;
- в) не буде погашена.

11. Сумнівним боргом визнається:

- а) прострочена заборгованість з оплати праці;
- б) поточна дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, щодо якої існує невпевненість її погашення боржником;
- в) кредиторська заборгованість підприємства, яка не погашена в терміни, що встановлені договором, і не забезпечена відповідними гарантіями.

12. Дебітори – це:

- а) юридичні особи, які заборгували підприємству певні суми коштів або активів;
- б) юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів;
- в) фізичні особи, які заборгували підприємству певні суми коштів або активів.

13. Одержання коштів в касу із поточного рахунку в банку в національній валюті оформлюється:

- а) грошовим чеком і об'явою про внесення готівки;
- б) прибутковим касовим ордером;
- в) грошовим чеком і прибутковим касовим ордером.

14. Залежно від виникнення дебіторська заборгованість поділяється на:
- а) дебіторську заборгованість за роботи, товари, послуги, за розрахунками, векселі отримані;
 - б) сумнівну, дійсну, безнадійну;
 - в) іншу поточну дебіторську заборгованість.
15. Справедлива вартість – це:
- а) вартість, яка виникла в результаті реалізації товарів, робіт або послуг на умовах наступної оплати;
 - б) сума, за якою може бути здійснений обмін активу, або оплата забов'язання в результаті операції між обізнаними, зацікавленими і незалежними сторонами;
 - в) оцінюється за первісною вартістю.
16. До довгострокової дебіторської заборгованості відносять:
- а) поточну дебіторську заборгованість;
 - б) надання позик підприємствам, фізичним особам;
 - в) заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду.
17. Величина резерву сумнівних боргів визначається:
- а) виходячи з платоспроможності окремих дебіторів або на основі класифікації дебіторської заборгованості;
 - б) виходячи із суми відшкодування раніше списаної дебіторської заборгованості;
 - в) немає правильної відповіді.
18. За дебетом рахунку 16 „Довгострокова дебіторська заборгованість” відображається:
- а) погашення довгострокової дебіторської заборгованості;
 - б) виникнення (збільшення) довгострокової дебіторської заборгованості;
 - в) списання довгострокової дебіторської заборгованості.

ТЕМА 4. ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ.

Практичне заняття № 5.

Цільова спрямованість: ознайомитися з видами власного капіталу та дослідити порядок їх формування та використання на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності.

Контрольні запитання за темою:

1. Як формується власний капітал?
2. Які складові власного капіталу?
3. Які бухгалтерські рахунки передбачені для обліку власного капіталу?

4. Як впливає збиток на розмір власного капіталу?
5. За яких умов відбувається збільшення власного капіталу?
6. Що відображає «Звіт про власний капітал»?
7. Який розмір статутного капіталу встановлений чинним законодавством для товариства з обмеженою відповідальністю і акціонерного товариства?
8. Як утворюється і змінюється статутний капітал?
9. Як здійснюється бухгалтерський облік статутного капіталу?
10. Який строк відображення в бухгалтерському обліку заборгованості по внесках до статутного капіталу?
11. В яких документах фіксується формування статутного капіталу?
12. Протягом якого періоду повинен бути повністю сформований статутний капітал?
13. Як відображається в обліку анулювання акцій?
14. Чи припиняє акціонерне товариство своє існування у зв'язку зі зміною власників?
15. Чи може акціонерне товариство підвищувати або знижувати номінальну вартість своїх акцій?
16. На кого покладається відповідальність за ведення бухгалтерського обліку господарських операцій, пов'язаних з ліквідацією підприємства?
17. Як використовуються грошові кошти, отримані від розпродажу майна підприємства, що ліквідується?

Задача № 16.

Засновники уклали засновницький договір про створення ТОВ «Яна» зі статутним капіталом 1 000 000 грн. До моменту затвердження установочними зборами товариства у статут було внесено: грошові кошти – 40 000 грн.; основні засоби – 20 000 грн.; нематеріальні активи – 10 000 грн.; ТМЦ – 18 000 грн.; цінними паперами -12 000 грн..

Необхідно: Відобразити операції в бухгалтерському обліку (таблиця 12).

Таблиця 12 – Зміст господарських операцій ТОВ «Яна»

№ з/п	Зміст операцій	Дебет рахунка	Кредит рахунка	Сума
1.	Зареєстровано статутний капітал			
2.	Сплачено в якості внесків до статутного капіталу:			
2.1	грошові кошти			
2.2	основні засоби			
2.3	нематеріальні активи			
2.4	цінні папери			

Задача № 17.

На підставі наведеного опису майна ТзОВ «Лан» (таблиця 13) визначити частку кожного із засновників у статутному капіталі у вигляді таблиці 14, що наведена нижче, а саме:

1. суму всіх активів товариства на момент створення,
2. необоротних активів,
3. оборотних засобів,
4. всіх активів на момент виходу учасника,
5. власних активів на момент виходу учасника,
6. залучених активів на момент виходу учасника,
7. яку суму необхідно виплатити Гриненко В.В. при його виході з товариства.

Один із засновників – Гриненко В.В.- вирішив вийти з товариства. На цей момент товариство «Лан» працювало і одержало прибуток в розмірі 3 000 грн., заборгованість перед кредиторами склала 5 000 грн.

Таблиця 13- Опис майна ТзОВ «Лан»

№ з/п	Найменування об'єкту	Од. вим.	Кількість	Ціна, грн.	Сума, грн.	Хто зробив внесок
1	Будинок офісу	кв.м	20	48	960	Іванов О.П.
2	Автомобіль ВАЗ-2106, що перебував в експлуатації	шт.	1	6000	6000	Данюк Ф.О.
3	Трактор	шт.	1	1940	1940	Гриненко В.В.
4	Ноутбук	шт.	1	1300	1300	Данюк Ф.О.
5	Дошки	куб.м	10	40	400	Куріло З.І.
6	Готівка	грн.	-	-	1200	Куріло З.І.
7	Готівка	грн.	-	-	800	Данюк Ф.О.
Разом					12600	

Таблиця 14 - Частка засновника у СК ТзОВ «Лан»

П.І.Б. засновників	Сума внеску, грн..	Частка засновника у СК, %

Задача №18.

АТ «Немо» викупило 200 000 власних простих акцій номінальною вартістю 1 грн., за курсовою вартістю 1,5 грн. за акцію. Статутний капітал становить 2 000 000 грн. Загальними зборами АТ прийнято рішення про:

- анулювання 100 000 викуплених акцій та зменшення статутного капіталу товариства;

- повторне розміщення викуплених 45 000 акцій за ціною, що дорівнює ціні їх викупу.

Необхідно: Відобразити операції в бухгалтерському обліку.

Задача № 19.

Акціонерним товариством в звітному періоді у фізичних осіб викуплені акції власної емісії в кількості 15 штук. Вартість викупу склала 2 250 грн. (150 грн. за

одну акцію). Номінальна вартість акції - 100 грн. У тому ж звітному періоді було розміщено 9 акцій за ціною 180 грн. за одну акцію.

Необхідно: Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку, зазначити первинні документи, які підтверджують господарські факти.

Задача № 20.

Статутом ТзОВ «Факел» передбачено, що відрахування до резервного капіталу здійснюються щорічно в сумі 5% від чистого прибутку до досягнення загальної суми 15% від статутного капіталу.

Статутний капітал ТзОВ «Факел» становить 100 000 грн.

Прибуток у перший рік діяльності становив 140 000 грн.

Прибуток у другий рік діяльності становив 200 000 грн.

Необхідно: Відобразити операції в бухгалтерському обліку та заповнити розділ I «Власний капітал» в балансі на кінець першого і другого року

Вправи для самостійної роботи:

1. Визначити складові власного капіталу підприємства: статутний та резервний капітал, довгострокові та короткострокові зобов'язання.

Дані для виконання:

Основним джерелом власних коштів підприємства є статутний капітал в сумі 60 000 грн. Резервний капітал складає 3 000 грн. З метою забезпечення виробничих потреб в оборотних засобах підприємство одержало в банку короткостроковий кредит в сумі 8 000 грн. Для удосконалення випуску нової продукції і подальшого розвитку виробництва підприємство уклало договір з банком на довгострокове кредитування і вже одержало частину коштів в сумі 12 000 грн.

2. Зборами засновників у зв'язку з вибуттям одного із засновників прийнято рішення про зменшення величини статутного капіталу і повернення внеску грошовими коштами в сумі 1 000 грн. Крім того, за наслідками звітного періоду згідно протоколу зборів засновнику нараховані дивіденди в сумі 800 грн.

Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку, зазначити первинні документи, які підтверджують господарські факти.

3. Акціонерним товариством в звітному періоді у фізичних осіб викуплені акції власної емісії в кількості 15 штук. Вартість викупу склала 2 250 грн. (150 грн. за одну акцію). Номінальна вартість акції - 100 грн. У тому ж звітному періоді було розміщено 9 акцій за ціною 180 грн. за одну акцію.

Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку, зазначити первинні документи, які підтверджують господарські факти.

4. Акціонерним товариством в звітному періоді у фізичних осіб викуплені акції власної емісії в кількості 15 штук. Вартість викупу склала 2 250 грн. (150 грн. за одну акцію). Номінальна вартість акції - 100 грн. У тому ж звітному періоді було розміщено 9 акцій за ціною 180 грн. за одну акцію.

Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку, зазначити первинні документи, які підтверджують господарські факти.

Тестові завдання:

1. Складові Власного капіталу підприємства:
 - а) зареєстрований (пайовий) капітал;
 - б) пайовий капітал;
 - в) додатковий капітал;
 - г) резервний капітал;
 - д) нерозподілені прибутки (непокриті збитки);
 - е) вилучений капітал;
 - є) неоплачений капітал;
 - ж) всі відповіді вірні;
 - з) жодної вірної відповіді.
2. Формування статутного капіталу за рахунок внесків засновників (учасників) фіксується :
 - а) у засновницьких документах підприємства;
 - б) Державному реєстрі господарських одиниць;
 - в) статуті підприємства;
 - г) немає правильної відповіді.
3. Як змінюється статутний капітал в результаті безкоштовного отримання основних засобів:
 - а) зменшується;
 - б) збільшується;
 - в) залишається без змін;
 - г) змінюється за рішенням власника.
4. Організація документування операцій з обліку резервного капіталу здійснюється на підставі:
 - а) довідок (розрахунків) бухгалтерії, виписок банку, наказів, рішень зборів учасників;
 - б) виписок банку, наказів, рішень зборів учасників.
 - в) всіх перелічених вище документів.
5. Організація аналітичного обліку статутного капіталу ведеться за:
 - а) кожним учасником;
 - б) кожним акціонером;
 - в) за кожним засновником та за видом капіталу.
6. Засновниками ТзОВ - фізичними особами прийняте рішення про збільшення статутного фонду (далі - СФ). На поточний рахунок підприємства до держреєстрації змін до статутних документів внесені кошти на збільшення СФ. Така інвестиція з метою обкладення податком на прибуток розцінюється як:
 - а) безповоротна фінансова допомога, отримана підприємством від фізособи;

- б) пряма фінансова інвестиція у корпоративні права платника податків;
 - в) немає вірної відповіді.
7. Що є одиницею виміру мінімального розміру СФ ТОВ?
- а) мінімальна зарплата, що діяла на момент створення ТОВ;
 - б) прожитковий мінімум для працездатної особи, що діяв на момент реєстрації;
 - в) неоподатковуваний мінімум, що діяв на момент реєстрації.
8. Чи передбачено мінімальний розмір СФ для приватного підприємства?
- а) так;
 - б) ні.
9. Засновник вирішив вийти зі складу засновників ТзОВ. У цьому випадку датою розрахунків з ним є:
- а) дата підписання протоколу зборів засновників, якими прийняте рішення про вихід засновника;
 - б) дата затвердження фінансової звітності за період, в якому засновник написав заяву про своє рішення вийти зі складу засновників ТзОВ;
 - в) виплата здійснюється після затвердження фінансової звітності за рік, в якому засновник виходить зі складу засновників, але не пізніше 12 місяців від дня його виходу.
10. Яка кількість засновників може бути у ТзОВ?
- а) законодавчо не встановлено;
 - б) максимально 10 засновників;
 - в) максимально 25 засновників;
 - г) максимально 50 засновників.
11. Один із засновників ТзОВ не виконує своїх майнових обов'язків (три роки не вносить свою частку до СФ), чим перешкоджає досягненню мети товариства. Чи може ТзОВ виключити його зі складу засновників?
- а) так, на підставі рішення, за яке проголосують засновники, що володіють не менше 50 голосів;
 - б) так, на підставі рішення, за яке проголосують засновники, що володіють не менше 100% голосів;
 - в) ні.
12. Засновник вніс до СФ будівлю, справедлива вартість якої нині виросла у кілька разів, що підтверджується результатами незалежної експертної оцінки. Чи можна дооцінити внесок засновника і відповідно збільшити розмір СФ?
- а) так;
 - б) ні;
 - в) так, якщо статутом передбачено порядок визначення розміру часток засновників залежно від зміни вартості майна, внесеного ними до СФ.

13. В який строк засновники повинні сплатити (передати) свої первинні вклади ТзОВ?

- а) такий строк законодавчо не визначений;
- б) у межах одного року з моменту створення юр особи;
- в) у межах від одного до п'яти років з моменту створення юр особи (якщо це обумовлене у статуті).

14. Чи обкладається єдиним податком сума дивідендів, яку нараховано, але не виплачено засновникам, а спрямовано на збільшення СФ підприємства - платника єдиного податку?

- а) так;
- б) ні;
- в) ні, якщо таке рішення прийняте на загальних зборах засновників і зафіксоване у протоколі.

15. Який відсоток своєї частки СФ кожен засновник повинен сплатити (передати) до держреєстрації ТзОВ?

- а) 10%;
- б) 50%;
- в) 75%.

16. Якими засобами не можна формувати СФ?

- а) одержаними у кредит і під заставу;
- б) правом користування майном;
- в) майном зі 100% зносом.

17. ТзОВ після переходу із загальної системи оподаткування на спрощену отримало на поточний рахунок кошти від засновника як його внесок до СФ. Чи підлягає така сума обкладенню єдиним податком?

- а) так, у складі позареалізаційних доходів;
- б) ні.

18. В якому розмірі засновник може переуступити частку СФ у ТзОВ, яка йому належить, третій особі (не засновникові цього товариства)?

- а) Сформованому ним і обумовленому у статуті ТзОВ.
- б) Сплаченому ним на момент продажу.
- в) Сплаченому ним на момент продажу за згодою решти засновників і якщо це передбачене статутом.

19. Після повної оплати вартості всіх випущених акцій акціонерні товариства можуть випускати облігації на суму більшу ніж:

- а) 25% розміру статутного капіталу;
- б) 50% розміру статутного капіталу;
- в) 10% розміру статутного капіталу;
- г) 5% розміру статутного капіталу.

20. ТзОВ збільшило розмір свого СФ і отримало від іншого засновника - юрособи як внесок до СФ будівлю, яку планує використовувати у своїй господарській діяльності. Чи має право ТзОВ на податковий кредит з ПДВ за отриманим внеском до СФ (податкова накладна є)?

- а) так;
- б) ні.

21. Засновник виходить зі складу засновників. Чи може ТзОВ виплатити йому його частку СФ у розмірі 30 тис. грн через касу підприємства з оформленням РКО?

- а) так;
- б) так, але лише з огляду на 10-тисячне обмеження;
- в) ні.

22. Засновник-фізособа виходить зі складу засновників ТзОВ, розмір СФ якого становить 100 тис. грн. Протоколом зборів засновників прийняте рішення видати йому частину майна ТзОВ пропорційно до його частки СФ (25%). Розмір вартості майна ТзОВ на момент виходу засновника — 150 тис. грн. Засновнику, який виходить, ТзОВ повинне видати майно, що є еквівалентним:

- а) 25 тис. грн.
- б) 37,5 тис. грн.

23. За якою вартістю підприємство має оприбутковувати товарно-матеріальні цінності (далі - ТМЦ), отримані ним як внесок до СФ?

- а) справедливою вартістю;
- б) справедливою вартістю, узгодженою із засновниками підприємства;
- в) справедливою вартістю, узгодженою із засновниками підприємства, і з огляду на витрати, передбачені п. 9 П(С)БО 9.

24. Головне підприємство (платник ПДВ) створює дочірнє підприємство і передає йому як внесок до СФ будівлю. Чи повинне головне підприємство за такою операцією нарахувати собі ПЗ з ПДВ?

- а) так;
- б) ні.

25. Підприємство в I кварталі 201_ року поповнило статутний фонд за рахунок внеску нерезидента у вигляді автомобіля. Факт ввезення автомобіля підтверджується належно оформленою ВМД. При цьому, на митниці був сплачений ПДВ за ставкою 20%. В подальшому підприємство вирішило передати його у фінансовий лізинг (у статуті присутній такий вид діяльності як оренда/лізинг). В якому податковому періоді підприємство матиме право включити до складу ПК суму ПДВ, сплачену на митниці?

- а) на дату оформлення ВМД;
- б) у момент передачі легкового автомобіля у фінансовий лізинг.

26.. Нерезидент придбав за номіналом у фізичної особи - резидента його частку у СФ ТзОВ. Для нерезидента ця операція:

а) не має жодних податкових наслідків;

б) фізособа-резидент під час виплати йому доходу нерезидентом утримує за його рахунок і перераховує до бюджету ПДФО у розмірі 15% від вартості виплаченого доходу;

в) фізособа-резидент під час виплати йому доходу нерезидентом утримує за його рахунок з цієї суми і перераховує до бюджету ПДФО у розмірі 30% від вартості виплаченого доходу.

27. Викуп товариством акцій власного капіталу означає:

а) скорочення числа випущених товариством акцій;

б) зменшення кількості акцій товариства в обігу;

в) збільшення статутного капіталу;

г) збільшення власного капіталу;

д) збільшення іншого додаткового капіталу.

28. Засновник ТзОВ за договором позики передав ТзОВ 50 тис. грн. На сьогодні позику ТзОВ йому не повернено, але засновник не довніс свою частку до СФ на 50 тис. грн. Чи може ТзОВ припинити договір позики, зарахувавши на суму позики частку засновника у СФ?

а) так;

б) ні;

в) так, якщо це рішення буде прийняте загальними зборами засновників.

29. Ліквідація ТОВ відбувається у зв'язку з обставинами вказаними:

а) у Законі України «Про господарські товариства»;

б) Законі України «Про підприємства»;

в) Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»;

г) немає правильної відповіді.

30. Складання «Звіту про власний капітал» регламентується:

а) П(С)БО 2;

б) П(С)БО 3;

в) П(С)БО 4

г) П(С)БО 5 .

ТЕМА 5. ОБЛІК ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ.

Практичне заняття № 6.

Цільова спрямованість: ознайомитися з нормативним регулюванням та класифікацією зобов'язань, порядком відображення в обліку розрахунків з банками за кредитами та з бюджетом за податками та платежами; дослідити види забезпечень, порядок їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності.

Контрольні запитання за темою:

1. Дайте визначення зобов'язання.
2. Що є моментом виникнення зобов'язання з юридичної та економічної точки зору?
3. Назвіть умови визнання і відображення зобов'язань у Балансі.
4. Як оцінюються зобов'язання?
5. Як класифікуються зобов'язання?
6. Які зобов'язання відносять до поточних?
7. Які зобов'язання є довгостроковими?
8. Що таке непередбачені зобов'язання?
9. За яких умов підприємство списує зобов'язання з балансу?
10. У чому відмінність між потенційними і реальними зобов'язаннями?
11. У яких випадках у підприємства виникає поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями?
12. За якою вартістю відображаються довгострокові зобов'язання підприємства у Балансі?
13. Як відображається на рахунках бухгалтерського обліку отримання і використання короткострокових кредитів банку?
14. Яким документом регламентуються взаємовідносини між банком і позичальником?
15. Дайте визначення терміну "податок".
16. У чому полягає механізм справляння непрямих податків?
17. Як поділяються податки залежної від суб'єкта оподаткування?
18. На яких рахунках бухгалтерського обліку ведеться синтетичний облік податків? Яким чином організовано аналітичний облік податків?
19. Який бухгалтерський запис необхідно зробити по нарахуванню податку на додану вартість?
20. Що таке забезпечення і на які цілі воно створюється?
21. Яким чином класифікують забезпечення?
22. У чому полягають особливості обліку створення та використання забезпечення майбутніх виплат і платежів?

Задача № 21.

1 січня 2018 року компанія "Славутич" випустила 10%-ві облигації із знижкою 36000 грн., загальна номінальна вартість яких дорівнює 1 000 000 грн., термін погашення - 4 роки. Сплата відсотків здійснюється один раз на рік в кінці року. Якою буде балансова вартість цих облигацій через 2 роки?

Необхідно:

1. Здійснити розрахунок ефективної ставки відсотка;
2. Розрахувати амортизацію дисконту за зобов'язаннями по облигаціях (таблиця 15).
3. Здійснити записи з обліку операцій у таблиці 16

Таблиця 15 – Розрахунок амортизації дисконту за зобов'язаннями по облигаціях

Дата	Номінальна сума відсотка, грн.	Сума відсотка за ефективною ставкою, грн.	Сума амортизації дисконту, грн. гр.3-гр.2	Амортизована вартість облигації, грн.
1	2	3	4	5

Таблиця 16 – Зміст бухгалтерських операцій

Дата	Зміст операції	У дебет рахунка (шифр)	У кредит рахунка (шифр)	Сума, грн
1	2	3	4	5

Задача № 22.

Отримано від постачальника «А» товар на суму 72 000 грн.(в т.ч. ПДВ). Транспортні витрати склали 1 200 грн. (в т.ч. ПДВ). Сплачено постачальнику за товар. Отримано аванс від покупця «Б» на суму 90 000 грн. (в т.ч. ПДВ). Відвантажено товар покупцю «Б» на суму 42 000 грн. (в т.ч. ПДВ). Відвантажено товар покупцю «Б» на суму 60 000 грн. (в т.ч. ПДВ). Списано собівартість реалізованих товарів (залишку товарів на складі немає).

Необхідно: Визначити фінансовий результат та здійснити всі необхідні бухгалтерські записи.

Задача № 23.

Підприємство надає послуги з ремонту комп'ютерів з 6-місячним терміном гарантії. На основі вивчення фактичних витрат на гарантійне обслуговування попереднього періоду виявилось, що вони складають 5 % загальної вартості наданих послуг. Очікувана середня якість наданих в поточному місяці послуг-98%. У березні 2011 року дохід від реалізації склав 200 000 грн. Фактичні витрати, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань склали 8 700 грн.

Необхідно:

1. Розрахувати резерв гарантійних зобов'язань на березень 2011 р.
2. Скласти відповідні бухгалтерські записи.

Задача № 24.

На початок звітного періоду згідно з даними бухгалтерського балансу підприємство мало наступні зобов'язання:

1. Довгострокові кредити банків - 20 000 грн.
2. Короткострокові кредити банків - 8 000 грн.
3. Векселі видані - 3 000 грн.
4. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги - 25 000 грн.
5. Поточні зобов'язання за розрахунками:
 - з бюджетом - 5 200 грн.;
 - з позабюджетних платежів - 3 400 грн.;
 - зі страхування - 5 000 грн.;
 - з оплати праці - 5 000 грн.;
 - з учасниками - 560 грн.
6. Інші поточні зобов'язання - 2 200 грн.

За звітний період на підприємстві було виконано наступні операції:

- 1) Погашено готівкою виданий постачальникові короткостроковий вексель - 3 000 грн.
- 2) Одержано на поточний рахунок передплату від покупців (продукція не відвантажена) - 5 000 грн.
- 3) Погашено з поточного рахунку заборгованість перед позабюджетними фондами:
 - Пенсійний фонд - 3 320 грн.;
 - Фонд соціального страхування на випадок непрацездатності - 1 200 грн.;
 - Фонд соціального страхування на випадок безробіття - 1 600 грн.;
 - Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві - 200 грн.
- 4) Сплачено податок з доходу фізичних осіб - 2 600 грн.
- 5) Виплачено заробітну плату з каси підприємства - 4 500 грн.
- 6) Сплачено рахунки постачальників:
 - готівкою з каси підприємства на суму 550 грн. (з ПДВ);
 - з поточного рахунку банку - на суму 13 450 грн. (з ПДВ).
- 7) Частково погашено довгостроковий кредит банку - 10 000 грн.
- 8) Сплачено нараховані відсотки за короткостроковим кредитом банку 250 грн.
- 9) Погашено заборгованість перед КП «Вода» за водопостачання - 1 300 грн.
- 10) Виплачено нараховані за результатами діяльності підприємства дивіденди засновникам - 560 грн.
- 11) Сплачено податок на прибуток - 1 200 грн.

Необхідно:

1. Відобразити операції в бухгалтерському обліку із зазначенням первинних документів;
2. Визначити зобов'язання на кінець звітного періоду за їх видами згідно з ф. 1 «Баланс» у вигляді таблиці 17.

Таблиця 17- Журнал реєстрації господарських операцій

Номер Операції	Зміст господарської операції	Первинний документ	У дебет рахунка	У кредит рахунка	Сума, грн.
1	2	3	4	5	6

Вправи для самостійної роботи:

1. Компанія виплачує щомісяця у вигляді заробітної плати 50 000 гривень. За підрахунками резерв на забезпечення відпусток складає 10 % заробітної платні. Однак, за умовами трудового договору 5 % працівників, які працюють за сумісництвом, не претендують на оплачувану відпустку.

Необхідно: Розрахувати витрати на виплату відпусток і здійснити необхідні бухгалтерські записи.

2. 5 січня 2018 року підприємством отримано довгостроковий кредит в сумі 200 000 грн. терміном на 5 років під 15 % річних. За нотаріальне посвідчення договору застави нараховано та сплачено 500 грн. Погашення заборгованості перед банком здійснюється однаковими платежами, що складаються з частини суми основного боргу і нарахованих процентів в кінці кожного року.

Необхідно: Здійснити всі необхідні розрахунки та бухгалтерські записи.

3. 02.01.18 р. підприємство одержало від банку позику в сумі 50 000 грн. терміном на 2 місяці під 24 % річних. Нарахування відсотків при погашенні позики. Позику було погашено 01.03.18 р.

Необхідно: Здійснити всі розрахунки та бухгалтерські записи.

4. Підприємство здійснює продаж своєї продукції з гарантією на 1 рік. Майбутні витрати на гарантійний ремонт очікуються у розмірі 4 % від обсягів реалізації. За поточний рік реалізовано продукції на суму 20 000 грн. Фактичні витрати на гарантійний ремонт становили 3 080 грн.

Необхідно: Скласти відповідні бухгалтерські записи, які підприємство здійснило протягом поточного року.

5. Фірма "Люкс" заключила договір купівлі сировини на суму 12 000 грн. Договором передбачена купівля 50% сировини в кредит (шляхом видачі векселя) під 24% річних. 25.06.2010 року отримано сировину.

Необхідно: Скласти відповідні бухгалтерські записи.

Тестові завдання:

1. Методологічні вимоги до формування в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності інформації про зобов'язання визначає:
 - а) П(С)БО 10;
 - б) П(С)БО 11;
 - в) П(С)БО 12;
 - г) П(С)БО 16.

2. Заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди, - це:
 - а) дебіторська заборгованість;
 - б) фінансові інвестиції;
 - в) зобов'язання;
 - г) збиток.

3. Для визнання зобов'язань мають бути дотримані умови:
 - а) оцінка зобов'язань може бути достовірно визначена;
 - б) термін погашення зобов'язань не повинен перевищувати 5 років;
 - в) існує ймовірність зменшення економічних вигод внаслідок погашення зобов'язань;
 - г) розмір зобов'язань не повинен перевищувати розмір статутного капіталу.

4. Кредиторська заборгованість відноситься до:
 - а) поточних зобов'язань;
 - б) збитків підприємства;
 - в) фінансових інвестицій;
 - г) довгострокових зобов'язань.

5. До кредиторської заборгованості не відноситься:
 - а) заборгованість за векселями виданими;
 - б) заборгованість з авансів одержаних;
 - в) заборгованість з оплати праці;
 - г) заборгованість з векселів одержаних.

6. За термінами погашення зобов'язання поділяються на:
 - а) оборотні та необоротні;
 - б) короткострокові та довгострокові;
 - в) поточні та довгострокові;
 - г) капітальні та поточні.

7. До поточних зобов'язань не належать:
 - а) рахунки до сплати;
 - б) отримані короткострокові векселі;

- в) заборгованість з заробітної плати;
 - г) нараховані податки.
8. До поточних зобов'язань належать:
- а) сплачені рахунки;
 - б) отримані короткострокові векселі;
 - в) нараховані відсотки за користування кредитом банку;
 - г) заборгованість покупців за відвантажену продукцію.
9. Облік кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги ведеться на рахунку:
- а) 60;
 - б) 63;
 - в) 36;
 - г) 685.
10. Облік кредиторської заборгованості з оплати праці ведеться на рахунку:
- а) 65;
 - б) 66;
 - в) 47;
 - г) 63.
11. Облік кредиторської заборгованості зі страхування ведеться на рахунку:
- а) 64;
 - б) 65;
 - в) 66;
 - г) 63.
12. Облік інших видів кредиторської заборгованості ведеться на рахунку:
- а) 64;
 - б) 65;
 - в) 66;
 - г) 68.
13. Визначить зміст кореспонденції рахунків Д 63 К 31:
- а) отримано кошти на поточний рахунок від постачальника;
 - б) отримано кошти на поточний рахунок від замовника;
 - в) перераховано з поточного рахунку податки до бюджету;
 - г) погашено з поточного рахунку заборгованість перед постачальником.
14. До первинних документів з розрахунків з постачальниками відноситься:
- а) картка складського обліку матеріалів;
 - б) розрахунково-платіжна відомість;
 - в) накладна;
 - г) Журнал-ордер № 2.

15. Зобов'язання - це:

- а) заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства;
- б) заборгованість, яка виникла при отриманні активу;
- в) зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок погашення заборгованості;
- г) усі відповіді правильні.

16. За термінами погашення зобов'язання поділяються на:

- а) поточні, довгострокові;
- б) поточні, довгострокові, з невизначеним строком погашення;
- в) поточні, середньострокові, довгострокові;
- г) поточні, відстрочені, довгострокові.

17. В якому пункті перелічені виключно довгострокові зобов'язання:

- а) довгострокові кредити банків, забезпечення наступних виплат з виконання гарантійних зобов'язань;
- б) кредити банків, відстрочені податкові зобов'язання, непередбачені зобов'язання;
- в) довгострокові кредити банків, відстрочені податкові зобов'язання;
- г) покриття майбутніх збитків діяльності підприємства.

18. В якому пункті перелічені тільки поточні зобов'язання:

- а) кредити банків, векселі видані, кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги;
- б) заборгованість з оплати праці, зі страхування, за розрахунками з бюджетом;
- в) короткострокові кредити банків, резерв на виплату відпусток працівникам;
- г) короткострокові векселі видані, додаткове пенсійне забезпечення, заборгованість з розрахунків з учасниками.

19. Зобов'язання мають юридичну силу внаслідок:

- а) укладення угод, статутних вимог;
- б) рішення суду;
- в) вимог діючого законодавства;
- г) усі відповіді вірні.

20. Для визначення балансової вартості зобов'язань використовують такі види оцінок:

- а) історична собівартість, поточна собівартість;
- б) вартість погашення, теперішня вартість;
- в) історична собівартість, вартість погашення;
- г) історична або поточна собівартість, вартість погашення, теперішня вартість.

21. Історична собівартість зобов'язання - це:
- а) сума надходження активів в обмін на зобов'язання;
 - б) сума грошових коштів та їх еквівалентів, що як очікується, будуть сплачені з метою погашення зобов'язань під час звичайної діяльності підприємства;
 - в) дисконтована сума майбутніх платежів, яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язання;
 - г) немає вірної відповіді.
22. Поточна собівартість зобов'язання - це:
- а) сума надходжень активів в обмін на зобов'язання;
 - б) недисконтована сума грошових коштів чи їх еквівалентів, яка була б необхідна для погашення зобов'язання на поточний момент;
 - в) недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язання у процесі звичайної діяльності підприємства;
 - г) сума грошових коштів, яка сплачена під час погашення зобов'язання.
23. Вартість погашення зобов'язань – це:
- а) балансова вартість активів, які отримані підприємством внаслідок укладеної угоди;
 - б) недисконтована сума грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язання у процесі звичайної діяльності підприємства;
 - в) дисконтована сума майбутніх платежів, яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язання у процесі звичайної діяльності підприємства;
 - г) немає вірної відповіді.
24. Зобов'язання відображаються в пасиві балансу в розділах:
- а) III і IV;
 - б) II і III;
 - в) III і IV;
 - г) II, III, IV.
25. Зобов'язання відображаються на рахунках таких класів:
- а) 4, 5, 6;
 - б) 5 і 6;
 - в) 3, 4, 5;
 - г) 4, 5.
26. Списання (анулювання) зобов'язань призводить:
- а) до зменшення ресурсів платника;
 - б) до збільшення прибутку та виникнення зобов'язань з оподаткування;
 - в) до збільшення доходів підприємства;
 - г) до збільшення ресурсів платника.

27. Забезпечення – це:

- а) зобов'язання з невизначеною сумою або часом погашення;
- б) витрати майбутніх періодів;
- в) резервний капітал;
- г) доходи майбутніх періодів.

28. Погашення зобов'язання може здійснюватись шляхом:

- а) сплати грошовими коштами;
- б) переведення одного зобов'язання в інше;
- в) переведення зобов'язання в корпоративні права;
- г) всі відповіді вірні.

29. Підприємство передало постачальнику за отриману від нього продукцію на суму 40 тис. грн. вексель на суму 50 тис. грн., який воно повинно погасити через 6 міс. Сума погашення векселя буде:

- а) 40 тис. грн.;
- б) 50 тис. грн.;
- в) 40 тис. грн. з врахуванням %.

30. Підприємство випустило облігації на загальну суму за номіналом 1 млн. грн. При цьому облігації було розміщено нижче номіналу (з дисконтом) на суму 960 тис. грн. Сума погашення облігації буде:

- а) 1 млн. грн.;
- б) 960 тис. грн.;
- в) суму необхідно продисконтувати.

31. Довгострокові зобов'язання відображаються в балансі:

- а) за сумою погашення;
- б) за первісною вартістю;
- в) за теперішньою вартістю.

32. Зобов'язання з невизначеною сумою або часом погашення на дату балансу, називається:

- а) непередбаченим зобов'язанням;
- б) поточним зобов'язанням;
- в) забезпеченням.

33. Зобов'язання, що може виникнути внаслідок минулих подій та існування якого буде підтверджено тоді, коли відбудеться чи не відбудеться одна чи більше невизначених подій, над якими підприємство не має контролю, називається:

- а) непередбаченим зобов'язанням;
- б) цільовим фінансуванням;
- в) забезпеченням.

34. До довгострокових зобов'язань відносять:

- а) відстрочені податкові зобов'язання;
- б) неоплачений капітал;
- в) поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями.

35. До зобов'язань відносять:

- а) відстрочені податкові зобов'язання;
- б) доходи майбутніх періодів;
- в) забезпечення;
- г) все перелічене вище.

36. Забезпечення можуть створюватися для відшкодування витрат на:

- а) виплату відпусток працівникам;
- б) додаткове пенсійне забезпечення;
- в) реструктуризацію;
- г) все перелічене вище.

ТЕМА 6. ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Практичне заняття № 7.

Цільова спрямованість: розглянути форми та системи оплати праці, опанувати організацію та порядок документального оформлення нарахування заробітної плати, дослідити порядок розрахунку та методику бухгалтерського обліку податку з доходів фізичних осіб, внесків до пенсійного фонду, фонду соціального страхування, фонду сприяння зайнятості населення та інших видів утримань із заробітної плати працівників.

Контрольні запитання за темою:

1. Розкрийте структуру заробітної плати та охарактеризуйте її складові.
2. Назовіть основні нормативно-законодавчі акти що регулюють порядок оплати праці.
3. Перерахуйте основні нормативні документи, які регламентують відрахування із заробітної плати та нарахування на неї.
4. Як оплачується праця у нічний та понаднормовий час, у вихідні та святкові дні?
5. Які межі встановлені законодавством щодо понаднормових робіт?
6. Перерахуйте можливі способи табельного обліку.
7. У яких випадках нараховується заробітна плата працівникам за невідпрацьований час?
8. Розкрийте порядок оподаткування доходів фізичних осіб.
9. У чому сутність податкової соціальної пільги? Як визначається її розмір?
10. Як встановлюється граничний розмір нарахування і сплати єдиного внеску від заробітної платні працівника?
11. Назовіть ставки, порядок розрахунку та обліку єдиного соціального внеску для працівників, роботодавців та підприємців.
12. Розкрийте порядок контролю за розрахунками за заробітною платою.
13. Яка існує відповідальність за несвоєчасну виплату заробітної плати.

Задача № 25.

Графік роботи співробітників ТОВ «Аверс» наведено у таблиці 18.

Вихідні дані:

Режим роботи – 9-00 – 18-00 година.

Перерва – 14-00 – 15-00 година.

Вихідний день – неділя

Робочі дні: при шестиденному тижні – 25

при п'ятиденному тижні – 20

Таблиця 18 - Графік роботи співробітників ТОВ «Аверс»

№ з/п	Посада	Час роботи	Вихідний
1	Директор	Щодня 9-00 – 18-00	Субота, неділя
2	Гол. бухгалтер	Щодня 9-00 – 18-00	Субота, неділя
3	Зав. виробництвом	щодня 9-00 – 17-00 субота 9-00 – 16-00	Неділя
4	Кухар 5 розряду	Щодня 9-00 – 18-00	Субота, неділя
5	Кухар 4 розряду	щодня 8-00 – 16-00 субота 8-00 – 15-00	Неділя
6	Мийник посуду	щодня 9-30 – 17-30 субота 9-30 – 16-30	Неділя
7	Касир	Щодня з 9-00 – 18-00	Неділя

Необхідно: скласти таблицю обліку використання робочого часу за першу половину березня 201_р., якщо кожен співробітник відробив усі дні відповідно до графіка.

Задача № 26.

Дані щодо посадових окладів працівників ТОВ «Аверс» наведено у таблиці 19.

Таблиця 19 - Посадові оклади (ставки) співробітників ТОВ «Аверс»

№ з/п	Ф.І.О.	Посада	Оклад, грн
1.	Сафонов Л.І.	Директор	5 500
2.	Титаренко Г.С.	Гол. бухгалтер	4 300
3.	Романова З.Т.	Зав. виробництвом	4 000
4.	Сорокіна Т.А.	Кухар 5 розряду	2 600
5.	Шишкіна В.І.	Кухар 4 розряду	2 400
6.	Єгорова Л.Б.	Мийник посуду	1 580
7.	Кравчук І.С.	Касир	2 000

Дні видачі авансу – 18, 19, 20 числа кожного місяця.

Аванс нараховується в розмірі 40 % окладу в цілих гривнях.

Необхідно: скласти платіжну відомість № 6 від 20 березня 201_р на видачу авансу працівникам підприємства за першу половину березня (з 1-го по 15-те число).

Задача № 27.

Дані щодо обліку використання робочого часу за другу половину березня 201_р. :

Мийниця посуду Єгорова Л.Б. була хвора з 18 по 23 березня 201_р (згідно даних лікарняного листа). Кухар 4-го розряду Шишкіна В.І. з 25 березня 201_р. перебуває у щорічній відпустці терміном на 14 днів. Інші співробітники працювали відповідно до графіка.

Необхідно: скласти таблиць обліку використання робочого часу за другу половину березня 201_р.

Задача № 28.

Мийниця посуду Єгорова Л.Б. надала лікарняний лист із 18 по 23 березня 201_р.

Страховий стаж роботи 7 років 6 місяців. Заробітна плата за останні 6 місяців склала 10 040 грн., за цей період працівником фактично відпрацьовано 140 робочих днів.

Необхідно:

1. Розрахувати суму допомоги з тимчасової непрацездатності мийниці посуду Єгоровій Л.Б.

2. Зробити в обліку записи з нарахування та виплати допомоги з тимчасової непрацездатності.

Задача № 29.

Кухарю 4-го розряду Шишкіній В.І. надана відпустка тривалістю 14 календарних днів з 25 березня 201_р. Заробітна плата за 12 попередніх місяців складає 28 800 грн., матеріальна допомога – 200 грн.

Необхідно:

1. Зробити розрахунок сум відпускних, з розмежуванням сум на березень і квітень 201_р.;

2. Виписати видатковий касовий ордер № 35 від 25 березня 201_р. на видачу суми відпускних Шишкіній В.І.;

3. Встановити дату виходу на роботу Шишкіної В.І. після відпустки.

Задача № 30.

Підприємство «Аверс» має наступні дані щодо розрахунку сум заробітної платні за березень 201_р.:

наказ № 27 від 21 березня 200_р. директора Сафонова Л.І. про преміювання працівників за березень 201_р. у розмірі 20 % від заробітної плати по тарифу;

наказ № 28 від 21 березня 201_р. директора Сафонова Л.І. про видачу матеріальної допомоги в розмірі 350 грн. мийниці посуду Єгоровій Л.Б. (надається перший раз у календарному році);

головний бухгалтер Титаренко Г.С. має 2-х дітей у віці до 16 років;

кухар 5 розряду Сорокіна Т.А. має одну дитину у віці до 16 років;

касир Кравчук І.С. має 3-х дітей у віці до 16 років;

з заробітної плати працівників утримуються профспілкові внески в розмірі 1% відповідно до їх заяв;

згідно меню-накладних на відпуск харчування по безготівковому розрахунку з заробітної плати кожного працівника утримується вартість харчування в сумі 142 грн., за винятком: Єгорової Л.Б. – 135 грн. та Сорокіної Т.А. – 110 грн.

Необхідно: скласти розрахунково-платіжну відомість на заробітну плату за березень 201_ р., у якій відобразити:

нарахування заробітної плати працівникам за фактично відпрацьований час, використовуючи дані попередніх завдань;

нарахування премії працівникам за березень 201_ р.;

нарахування допомоги з тимчасової непрацездатності Єгоровій Л.Б., використовуючи дані попередніх завдань;

нарахування суми відпускних Шишкіній В.І., що приходяться на березень 201_ р., використовуючи дані попереднього завдання;

матеріальну допомогу мийниці посуду Єгоровій Л.Б.;

утримання сум за наступними видами: аванс за першу половину березня 201_ р., податок з доходів фізичних осіб, єдиний соціальний внесок, профспілкові внески та вартість харчування;

суму до видачі за кожним з працівників.

Вправи для самостійної роботи:

1. Розрахуйте суму допомоги з тимчасової непрацездатності та зробіть відповідні облікові записи з її нарахування та виплати. Додаткова інформація: лікарняний лист представлений із 8 по 20 лютого 201_ р. Страховий стаж 8 місяців. Заробітна плата за останні 6 місяців склала 8 840 грн., за цей період працівником фактично відпрацьовано 130 робочих днів.

2. Працівникові надана відпустка тривалістю 24 календарних днів з 25 травня 201_ р. Заробітна плата за 12 попередніх місяців складає 20 600 грн., дивіденди – 7 500 грн. Необхідно розрахувати суму відпускних та зробити в обліку відповідні записи.

3. Директору підприємства нарахована заробітна платня – 16 300 грн., розрахуйте суму до виплати, якщо відомо що працівник є Героєм України. Зробіть в обліку записи з нарахування, утримань та виплати заробітної платні.

4. Зварювальнику нарахована заробітна платня за звітний місяць в сумі 6 000 грн. розрахуйте суму до виплати, якщо відомо що працівник є ліквідатором аварії на ЧАЕС II категорії. Зробіть в обліку записи з нарахування, утримань та виплати заробітної платні.

5. Прибиральниці нарахована заробітна платня за звітний місяць в сумі 1 180 грн. розрахуйте суму до виплати, якщо відомо що вона є вдовою. Зробіть в обліку записи з нарахування, утримань та виплати заробітної платні.

6. Експедиторів підприємства нарахована заробітна платня за звітний місяць в сумі 3 100 грн. розрахуйте суму до виплати, якщо відомо що він сплачує аліменти в сумі 950 грн. Зробіть в обліку записи з нарахування, утримань та виплати заробітної платні.

7. Використовуючи данні вправ 3-6 зробіть розрахунок єдиного соціального внеску від фонду оплати праці найманих працівників. Зробіть необхідні облікові записи з нарахування та сплати єдиного соціального внеску.

Тестові завдання:

1. Основними показниками по праці та заробітній платі, що підлягають обліку є:
 - а) чисельність робітників;
 - б) витрати робочого часу;
 - в) кількість виготовленої продукції чи обсяг виконаних робіт;
 - г) загальна сума витрат на оплату праці у цілому;
 - д) кількість виготовленої продукції чи обсяг виконаних робіт;
 - е) загальна сума витрат на оплату праці по елементам.

2. Облік особистого складу ведеться з використанням наступних первісних документів:
 - а) наказу про прийом на роботу;
 - б) наказу (розпорядження) про переведення на іншу роботу;
 - в) особистої картки;
 - г) трудової книжки.

3. Структура витрат на оплату труда включає:
 - а) основну та додаткову заробітну плату;
 - б) основну, додаткову заробітну плату та інші заохочувальні та компенсаційні виплати;
 - в) оплата за відроблений та не відроблений на підприємстві час;
 - г) оплата за договорами цивільно-правового характеру та договорам підряду.

4. До витрат на оплату праці не відносяться:
 - а) оплата навчальних відпусток;
 - б) суми вихідної допомоги;
 - в) винагорода за підсумками роботи за рік;
 - г) дивіденди.

5. До витрат на оплату праці відносяться:
 - а) щорічна допомога на оздоровлення дітей;
 - б) допомога з тимчасової непрацездатності;
 - в) винагорода за підсумками роботи за рік;
 - г) оплата за навчання в навчальних закладах дітей працівників.

6. Який порядок нарахування заробітної платні за роботу в понадурочний час відповідно до Кодексу Законів про працю?

а) при погодинній системі оплати праці понадурочний час оплачується у подвійному розмірі, при відрядній - виплачується доплата у розмірі 100 % від тарифної ставки працівника відповідної кваліфікації за відпрацьовані години;

б) працівникові нараховується премія в сумі 20% окладу або тарифної ставки працівника;

в) при погодинній системі оплати праці понадурочний час не оплачується, при відрядній - виплачується доплата у розмірі 50 % від тарифної ставки працівника відповідної кваліфікації за відпрацьовані години;

г) робота в понадурочний час додатково не оплачується.

7. Який порядок нарахування заробітної платні за роботу в нічний час відповідно до Кодексу Законів про працю?

а) робота в нічний час з 22-00 до 6-00 оплачується у підвищеному розмірі, встановленому генеральною угодою та колективним договором, але не нижче ніж 20 % тарифної ставки (окладу) за кожну годину роботи в нічний час;

б) робота в нічний час з 20-00 до 24-00 оплачується із коефіцієнтом 1,5 з 00-00 до 6-00 – в подвійному розмірі;

в) робота в нічний час додатково не оплачується;

г) компенсація понаднормового часу здійснюється наданням відгулу.

8. У мінімальну заробітну плату не включаються доплати:

а) за понаднормований час;

б) за роботу у тяжких, шкідливих умовах праці;

в) матеріальна допомога;

г) за економію матеріальних ресурсів.

9. Право працівника на щорічну відпустку в перший рік роботи настає:

а) через будь-який проміжок часу на прохання працівника;

б) через 12 календарних місяців безупинної роботи;

в) через 6 календарних місяців безупинної роботи;

г) за рішенням керівництва підприємства.

10. Мінімальна тривалість основної тарифної відпустки:

а) не менш 7 робочих днів;

б) не менш 14 робочих днів;

в) не менш 24 календарних днів;

г) не менш 30 календарних днів.

11. У загальний місячний оподатковуваний дохід громадян не включається:

а) винагороди за підсумками роботи за рік;

б) виплати по листках непрацездатності через хворобу;

в) суми дивідендів;

г) матеріальна допомога.

12. Утримання податку з доходів і єдиного соціального внеску не відбувається з:
- а) допомоги з тимчасової непрацездатності;
 - б) доплат за вислугу;
 - в) оплати навчальної відпустки;
 - г) вартості наданих путівок.
13. Ставка єдиного соціального внеску для найманих працівників громадян України, що працюють на підприємствах та в організаціях становить:
- а) 3,6%;
 - б) 20%;
 - в) 33,2%;
 - г) 15%.
14. Що являється базою для розрахунку єдиного соціального внеску для працівника?
- а) сума нарахованої заробітної платні (доходу), що не перевищує 15 прожиткових мінімумів на звітну дату;
 - б) вся сума нарахованої заробітної платні за період;
 - в) сума податку з доходів фізичних осіб;
 - г) оклад (тарифна ставка).
15. Що являється базою для розрахунку податку з доходів фізичних осіб?
- а) місячний оподатковуваний дохід у вигляді заробітної платні, інших виплат та винагород, сплачених працівником згідно трудового або цивільно-правового характеру, зменшений на суму утриманого єдиного соціального внеску та податкової соціальної пільги;
 - б) сума нарахованої за місяць заробітної платні зменшеної на суму профспілкових внесків;
 - в) місячний оподатковуваний дохід у вигляді заробітної платні зменшений на суму отриманої матеріальної допомоги;
 - г) загальний дохід фізичної особи.
16. За якою (якими) ставками утримується податок з доходів фізичних осіб?
- а) з частини місячного доходу, що не перевищує 10 мінімальних заробітніх плат станом на 1 января звітного року утримують 18% податку на доходи, а з суми перевищення – ?;
 - б) за шкалою 13% та 15%;
 - в) з частини місячного доходу, що не перевищує 10 мінімальних заробітніх плат станом на 1 января звітного року утримують 15% податку на доходи, а з суми перевищення – 20%;
 - г) 25%.
17. В якому випадку працівники мають право на податкову соціальну пільгу?
- а) якщо заробітна платня працівника не перевищує добуток прожиткового мінімуму на працездатну особу на початок звітного року із коефіцієнтом 1,4;

- б) якщо заробітна платня працівника не перевищує добуток прожиткового мінімуму на працездатну особу на початок звітного року із коефіцієнтом 1,7;
- в) якщо заробітна платня працівника не перевищує прожитковий мінімум на працездатну особу на початок звітного року;
- г) в будь якому випадку.

18. Утримання єдиного соціального внеску з заробітної плати працівників в обліку відображається записом:

- а) Дт 65 Кт 661;
- б) Дт рахунків витрат Кт 65;
- в) Дт 661 Кт 65;
- г) Дт 65 Кт 82.

19. В обліку нарахування сум відпускних відображають проведенням:

- а) Дт 23, 91, 92, 93, 949 Кт 661;
- б) Дт 39 Кт 663;
- в) Дт 23, 91, 92, 93, 949 Кт 39;
- г) Дт 471 Кт 661.

20. Нарахування аліментів в обліку відображається записом:

- а) Дт 661 Кт 685;
- б) Дт 652 Кт 661;
- в) Дт 661 Кт 301;
- г) Дт 652 Кт 301.

ТЕМА 7. ОБЛІК ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Практичне заняття № 16.

Цільова спрямованість: дослідити види, умови визнання, порядок формування в обліку та звітності інформації про доходи та витрати за видами діяльності; розглянути класифікацію операційних витрат, вивчити взаємозв'язок елементів та статей витрат; опанувати методику визначення фінансового результату діяльності підприємства.

Контрольні запитання за темою:

1. Дайте визначення доходу. Які надходження не визнаються доходами?
2. Назвіть види діяльності підприємства, за якими ведеться бухгалтерський облік доходів і витрат.
3. На рахунках якого класу ведеться облік доходів? Їх характеристика.
4. Як визначається чистий дохід на рахунках обліку доходів?
5. На яких рахунках відображаються надходження, які не визнаються доходами?

6. Назвіть критерії визнання витрат у бухгалтерському обліку?
7. Які витрати підприємства не визнаються витратами у бухгалтерському обліку?
8. За якою структурою ведеться облік операційних витрат підприємства за елементами?
9. Як організовано облік витрат за видами діяльності підприємства?
10. Розкрийте структуру витрат, що включаються у собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг).
11. Дайте характеристику: адміністративних витрат, витрат на збут, фінансових витрат, витрат від надзвичайних подій, витрат від участі в капіталі.
12. Який порядок формування фінансового результату?
13. Дайте характеристику рахунку 79 «Фінансові результати».
14. Дайте характеристику рахунку 44 «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)».

Задача № 31.

Реалізована продукція покупцю вартістю 42 000 грн., з урахуванням ПДВ. Собівартість реалізованої продукції становила 20 000 грн., оплата отримана на поточний рахунок в повному обсязі. У кінці місяця списані нерозподілені загальновиробничі витрати в сумі 1 500 грн., витрати на збут – 5 400 грн., адміністративні витрати – 6 250 грн.

Необхідно: відобразити в бухгалтерському обліку операції з продажу продукції, визначити податок на прибуток.

Задача № 32.

При виробництві 10 стільців здійснені наступні витрати:

- відпущено матеріали на суму 1 000 грн (в т.ч. на загальновиробничі потреби - 200 грн.);
- нараховано заробітну плату робітникам основного виробництва – 5900 грн.;
- нараховано заробітну плату майстрові цеху - 920 грн.;
- проведено відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством (умовно 38%) - ?
- на електроенергію, використану для виробничих потреб – 600 грн., для опалення приміщення офісу - 500 грн.;
- нараховано знос деревообробних верстатів - 150 грн. Незавершене виробництво на початок звітного періоду становило 1200 грн., на кінець – 1900 грн.

Примітка. Постійні розподілені загальновиробничі витрати становлять 80%, нерозподілені постійні загальновиробничі витрати - 20% .

Необхідно визначити собівартість виготовленої продукції.

Задача № 33.

Підприємство отримало попередню оплату від замовника у сумі 120 грн. з ПДВ 1.10.10 р.

Відвантажено продукцію цьому замовнику 15.10.10 р. на суму 120 грн. з ПДВ. Собівартість реалізованої продукції 80 грн. Визначити фінансовий результат підприємства за жовтень 2010 р. та відобразити в бухгалтерському обліку.

Задача № 34.

Підприємством на попередження надзвичайної події (повені) витрачено будівельних матеріалів на суму 20 000 грн., нарахована заробітна платня працівникам – 10 000 грн., здійснені витрати автотранспортного цеху на суму 14 000 грн.

Визначити фінансовий результат від надзвичайних подій.

Задача № 35.

Визначте фінансовий результат діяльності підприємства оптової торгівлі використовуючи наведені нижче дані:

- виторг від реалізації товару 1800 000 грн. з ПДВ;
- собівартість реалізованого товару 1100 000 грн.;
- витрати на збут 150 000 грн.;
- адміністративні витрати 100 000 грн.;
- інші операційні витрати 5 000 грн..

Вправи для самостійної роботи:

1. За звітний період підприємство понесло наступні витрати:

а). Відпущені матеріали 1 200 грн., в т.ч. на:

- загальновиробничі потреби - 100 грн.;
- потреби бухгалтерії - 800 грн.;
- потреби відділу збуту - 300 грн.

б). Нарахована заробітна платня: ,

- робітникам з ремонту та налагодження верстатів - 5 000 грн.;
- головному бухгалтеру - 1 800 грн.;
- електрику цеху - 750 грн.;
- робітникам відділу кадрів - 2 900 грн.;
- директору підприємства - 2 500 грн.

в). Проведено відрахування на соціальні заходи згідно з чинним законодавством (умовно 38 %) - ?

г). Відображено наступні витрати на:

- водопостачання виробничого цеху - 1 200 грн.;
- опалення приміщення офісу - 300 грн.;
- опалення відділу збуту - 600 грн.;
- освітлення складів готової продукції - 400 грн.;
- освітлення виробничого цеху - 1 200 грн.

д). Нарахований знос:

- виробничого цеху – 200 грн.;
- автомобіля директора підприємства – 150 грн.;
- комп'ютерів бухгалтерії – 600 грн.;

- приміщення відділу реклами – 300 грн.
 е). Відпущено МШП (спецодяг) на потреби виробничого цеху – 500 грн.
 ж). Відпущено будівельні матеріали для поточного ремонту приміщень бухгалтерії – 300 грн.

з). Списано витрати на відрядження менеджера зі збуту продукції – 600 грн.

Необхідно:

1). згрупувати витрати підприємства за їх видами (загальновиробничі, адміністративні, витрати на збут);

2). визначити загальні суми витрат за їх видами.

2. Господарські операції ТОВ «Альтаір» за господарський період наведено у таблиці 20.

Необхідно:

а). скласти журнал реєстрації господарських операцій;

б). указати первинні документи;

в). розрахувати невизначені суми;

г). визначити фінансовий результат діяльності підприємства (прибуток чи збиток).

Таблиця 20 – Реєстр господарських операцій

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.
1	Відвантажено готову продукцію покупцеві (договірна вартість з ПДВ)	54 000
2	Відображено ПДВ з відвантаженої продукції	?
3	Списано собівартість реалізованої продукції	30 000
4	Сформовано фінансовий результат від реалізації: списано чистий дохід списано собівартість реалізованої продукції	? ?
5	Отримано на поточний рахунок грошові кошти від покупців за реалізовану продукцію	?
6	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати в кінці місяця	2 000
7	Нараховано податок на прибуток (списано на фін. результат)	
8	Визначено фінансовий результат діяльності підприємства (прибуток чи збиток)	?

3. На підставі наведених нижче даних визначити фінансовий результат від операційної діяльності підприємства.

Дані для виконання: підприємство «Смарагд» отримало дохід від реалізації товарів в сумі 90 000 грн. із ПДВ, інші операційні доходи від операційної оренди активу у сумі 5 000 грн. Адміністративні витрати за звітний період становили 47 000 грн., витрати на збут – 22 000 грн., інші операційні витрати (резерв сумнівних боргів) – 1 000 грн.

Тестові завдання:

1. Для обліку доходів (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) призначений рахунок:
 - а) 91;
 - б) 70;
 - в) 92;
 - г) 36.

2. Визнання доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, інших активів) регламентується:
 - а) П(С)БО 2;
 - б) П(С)БО 15;
 - в) П(С)БО 16;
 - г) П(С)БО 12.

3. Якщо підприємство реалізувало продукцію на суму 6 000 грн. (з ПДВ) при фактичній собівартості реалізованої продукції 2 500 грн., то фінансовий результат від реалізації дорівнює:
 - а) прибутку 3 500 грн.;
 - б) прибутку 2 500 грн.;
 - г) збитку 8 500 грн.?

4. Яке з тверджень вірне:
 - а) фінансовий результат від реалізації продукції визначається на 901 рахунку та підлягає оподаткуванню;
 - б) фінансовий результат від реалізації продукції визначається на 791 рахунку та відображається в фінансовій звітності;
 - в) фінансова діяльність відноситься до надзвичайної діяльності підприємства;
 - г) фінансовий результат від реалізації продукції не підлягає оподаткуванню.

5. Якщо загальні витрати підприємства за звітний період дорівнюють 25 600 грн., доходи -35 600 грн., то податок на прибуток:
 - а) 3 000 грн.;
 - б) 2 500 грн.;
 - в) 1 000 грн.;
 - г) 2 000 грн.

6. В якій формі фінансової звітності відображається інформація про доходи підприємства:
 - а) Баланс (Ф.1);
 - б) Звіт про фінансові результати (Ф.2);
 - в) Звіт про рух грошових коштів (Ф.3);
 - г) Звіт про власний капітал (Ф.4)?

7. Облік фінансових результатів здійснюється на рахунку:
- а) 44;
 - б) 79;
 - в) 701;
 - г) 901.
8. Витрати на виробництво конкретного виду продукції, які безпосередньо включаються до її собівартості на підставі первинних документів, називаються:
- а) постійними;
 - б) непрямими;
 - в) прямими;
 - г) нерозподіленими.
9. На рахунку 70 «Доходи від реалізації» відображають:
- а) за дебетом і кредитом купівельну вартість проданої продукції;
 - б) за дебетом - собівартість реалізованої продукції, а за кредитом - продажну вартість продукції;
 - в) за дебетом - суму непрямих податків (акцизний збір, ПДВ), а за кредитом - продажну вартість продукції.
 - г) за дебетом купівельну вартість проданої продукції з ПДВ, за кредитом - собівартість реалізованої продукції.
10. До загальновиробничих витрат відносяться:
- а) витрати на виробництво продукції;
 - б) витрати па відрядження майстра цеху;
 - в) витрати на транспортування продукції;
 - г) витрати на відрядження головного бухгалтера.
11. До загальновиробничих витрат відносяться:
- а) витрати на освітлення цехів;
 - б) витрати на амортизацію споруди заводоуправління,
 - в) витрати на рекламу продукції;
 - г) витрати на опалення головного офісу.
12. Вартість забракованої продукції та всі витрати, пов'язані з виправленням браку, відображаються за:
- а) дебетом рахунка 23;
 - б) кредитом рахунка 26;
 - в) дебетом рахунка 24;
 - г) кредитом рахунка 92.
13. Витрати на збут є витратами від:
- а) основної операційної діяльності;
 - б) фінансової діяльності;
 - в) інвестиційної діяльності;
 - г) іншої операційної діяльності.

14. Витрати на відрядження директора підприємства відносяться до витрат:
- а) на збут продукції;
 - б) адміністративних;
 - в) загальновиробничих;
 - г) виробничих.
15. До витрат на збут відносяться витрати:
- а) на транспортування продукції;
 - б) на гарантійний ремонт та обслуговування;
 - в) на рекламу продукції;
 - г) усі відповіді вірні.
16. Витрати на водопостачання цеху відносяться до:
- а) адміністративних витрат;
 - б) прямих виробничих витрат;
 - в) загальновиробничих витрат;
 - г) прямих виробничих витрат.
17. До складу виробничої собівартості продукції не включаються такі витрати:
- а) адміністративні;
 - б) розподілені загальновиробничі;
 - в) прямі виробничі;
 - г) витрати на збут.
18. Облік прямих виробничих витрат ведеться на рахунку:
- а) 26 «Готова продукція»;
 - б) 23 «Виробництво»;
 - в) 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»;
 - г) 91 «Загальновиробничі витрати».
19. Виробнича собівартість продукції не включає:
- а) прямі матеріальні витрати;
 - б) прямі витрати на оплату праці;
 - в) нерозподілені загальновиробничі витрати;
 - г) розподілені загальновиробничі витрати.
20. До складу адміністративних витрат входять:
- а) витрати на відрядження рекламного агента;
 - б) витрати на опалення виробничих цехів;
 - в) представницькі витрати;
 - г) витрати на амортизацію устаткування цеху.
21. На рахунок 901 списуються:
- а) змінні загальновиробничі витрати;
 - б) постійні нерозподілені загальновиробничі витрати;
 - в) постійні розподілені загальновиробничі витрати;
 - г) збитки від браку.

22. До складу загальновиробничих витрат не входять:
- а) втрати на амортизацію обладнання цеху;
 - б) витрати на охорону праці;
 - в) витрати на опалення складів готової продукції;
 - г) витрати на відрядження начальника цеху.
23. Загальновиробничі витрати розподіляються на:
- а) змінні (розподілені та нерозподілені), постійні;
 - б) прямі, непрямі;
 - в) змінні, постійні (розподілені та нерозподілені);
 - г) матеріальні, нематеріальні.
24. При визначенні фінансового результату операційної діяльності доходи зменшуються на:
- а) собівартість реалізованої продукції;
 - б) втрати від участі в капіталі;
 - в) суму списаних необоротних активів;
 - г) втрати від стихійного лиха;
 - д) списаних фінансових інвестицій.
25. Нерозподілений прибуток належить до:
- а) доходів майбутніх періодів;
 - б) фінансових інвестицій;
 - в) грошових коштів;
 - г) власного капіталу;
 - д) зобов'язань.
26. Що означає оборот по кредиту субрахунку 703 "Дохід від реалізації робіт, послуг"?
- а) прибуток від реалізації робіт, послуг;
 - б) обсяг реалізації робіт, послуг без ПДВ;
 - в) собівартість реалізованих робіт, послуг;
 - г) визнаний дохід від реалізації робіт, послуг з урахуванням ПДВ;
 - д) чистий дохід підприємства.
27. Як закривається в кінці звітного періоду рахунок 70 "Доходи від реалізації"?
- а) не закривається;
 - б) шляхом списання його сальдо на рахунок 79;
 - в) шляхом списання його сальдо на рахунок 44 "Нерозподілені прибутки, непокриті збитки";
 - г) шляхом списання його сальдо на рахунок 90 "Собівартість реалізації";
 - д) шляхом списання його сальдо на рахунок 26 "Готова продукція".

28. Рахунок 70 "Доходи від реалізації" відображається:

- а) в розділі 3 активу Балансу;
- б) в розділі 1 пасиву Балансу;
- в) в Балансі не відображається
- г) відображається в 3 розділі пасиву Балансу;
- д) відображається в 1 розділі активу Балансу.

29. Який показник входить у підсумок балансу?

- а) валові доходи;
- б) інші операційні витрати;
- в) собівартість незавершеного виробництва;
- г) адміністративні витрати;
- д) витрати на збут.

ТЕМА 8. ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Практичне заняття № 9.

Цільова спрямованість: дослідити нормативні джерела формування фінансової звітності; опанувати види форм фінансової звітності та мету їх складання; розглянути склад і умови складання та надання річної і квартальної фінансової звітності; дослідити: оцінку статей бухгалтерського балансу на дату його складання; структуру та характеристику статей «Звіту про фінансові результати».

Контрольні запитання за темою:

1. Що таке бухгалтерська звітність? Для чого її складають?
2. Хто складає бухгалтерську звітність?
3. Які вимоги до бухгалтерської звітності?
4. Якими є обов'язкові форми квартальної та річної бухгалтерської звітності? Особливості їх побудови?
5. Що належить до періодичної (поточної) бухгалтерської звітності?
6. Куди подають основні форми бухгалтерської звітності?
7. Хто підписує бухгалтерську звітність підприємства?
8. Що визначає П(С)БО 1?
9. Що визначає П(С)БО 2? Назвіть мету складання та охарактеризуйте структуру бухгалтерського балансу.
10. Що визначає П(С)БО 3?
11. Яка послідовність складання та структура «Звіту про фінансові результати»?

Задача № 36.

Скласти Баланс та розділи I, II Звіту про фінансові результати виробничого підприємства на підставі наступної інформації (таблиця 21):

Таблиця 21 – Залишки на рахунках станом на 31.12.201X р.

Стаття	Сума, грн.
Незавершене виробництво	7000
Готова продукція	20000
Забезпечення на виплату відпусток працівникам	1000
Матеріали: А: 100 од. х 50 грн. Б: 200 од. х 40 грн.	13000
Передплата (річна) за журнал "Бухгалтерія"	1200
Заборгованість постачальникам за матеріали	8000
Розрахунки з оплати праці	5000
Заборгованість покупців (первісна вартість)	10000
Резерв сумнівних боргів	2000
Авторське право на винахід: первісна вартість	3000
знос	400
Інший додатковий капітал	?
Статутний капітал	100000
Нерозподілений прибуток	9000
Будівля виробничого призначення (строк експлуатації – 15 років): первісна вартість	45000
ліквідаційна вартість	9000
знос	5000
Будівля адміністративного призначення (строк експлуатації – 10 років): первісна вартість	15000
ліквідаційна вартість	0
знос	3000
Грошові кошти на р/р в банку	4000
Готівка	6000
Неоплачений капітал	25000
Вексель виданий	2000

Записи в журналі господарських операцій (таблиця 22) здійснено враховуючи такі умови:

амортизація у бухгалтерському обліку нараховується прямолінійним методом;

залишкова вартість основних засобів у бухгалтерському обліку та податкових розрахунках співпадають;

всі основні засоби придбані після 01.01.14 р.

оцінка собівартості запасів, що вибули, здійснюється за методом ФІФО;

коригування валових доходів і валових витрат не проводиться за рахунками 23 "Виробництво" і 26 "Готова продукція".

Таблиця 22 - Журнал реєстрації господарських операцій за 201X р.

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн
1	Поступили кошти від покупців в погашення боргу	10000
2	Погашено борг по заробітній платі	5000
3	Одержано від постачальника матеріали: А: 1000 од.х54 грн. Б: 800 од.х42 грн. з ПДВ 54000 + 33600 = 87600 ПДВ	73000 14600
4	Нараховано заробітну плату: а) основним працівникам б) адміністрації підприємства в) нараховано відпускні за рахунок резерву відпусток	3000 1000 725
5	Здійснено нарахування на заробітну плату 38 % а) основним працівникам б) адміністрації в) працівникам за рахунок резерву відпусток	1140 380 275
6	Утримання із заробітної плати а) фонди соціального страхування 3,5 % б) ПДФО – 15 % (4000 – 140) x 15 %	165 684
7	Оголошено збільшення статутного капіталу	20000
8	Внески до статутного капіталу грошима	8000
9	Видано директору на відрядження	600
10	Прийнято авансовий звіт директора: 240 грн. з ПДВ – проїзд, 120 грн. з ПДВ – готель, решта добові	600
11	Відпущено матеріали у виробництво (ФІФО) А: 750 од.; Б: 600 од.	?
12	Нараховано амортизацію за 200X рік: а) виробничого призначення б) адмін. призначення	?
13	Сплачено аванс за рекламу 2400 з ПДВ	2400
14	Нараховано % за векселем	300
15	Відображено витрати по передплаті за журнал	100
16	Нараховано резерв відпусток на 200(X + 1) рік адміністрації підприємства основним працівникам	1000 50
17	Оприбутковано готову продукцію зі складу (залишок незавершеного виробництва на кінець періоду – 1000)	?
18	Нараховано резерв сумнівних боргів	200
19	Оприбутковано обладнання від постачальника 6000 з ПДВ	6000
20	Послуги по монтажу обладнання 360 з ПДВ	360
21	Введено обладнання в експлуатацію	?

Продовження таблиці 22

22	Відвантажено продукцію покупцю 1 (залишок на складі – 2000) відпускна ціна – 120000 з ПДВ Терміни оплати: 50 % в 200X р., 50 % в 200(X + 1) р.	120000
23	Списано с/в реалізованої продукції	?
24	Одержано аванс за продукцію від покупця 2 – 48000 з ПДВ	48000
25	Перераховано ПДВ до бюджету (за звітний період)	11880
26	Нараховано податок на прибуток	?
27	Нараховано відстрочені податкові активи	?
28	Визначено фінансовий результат	?

Задача № 37.

Необхідно за наведеними даними скласти Звіт про фінансові результати.

Дані для виконання:

- доход від реалізації продукції – 18 000 грн. (в т.ч. ПДВ);
- собівартість реалізованої продукції – 12 000 грн.;
- адміністративні витрати – 1 000 грн.;
- витрати на збут – 2 000 грн.;
- дохід від безоплатно отриманих активів – 2 500 грн.;
- фінансові витрати – 500 грн.

Задача № 38.

На підставі наведених даних (таблиця 23) необхідно:

1. Скласти журнал господарських операцій;
2. Заповнити Звіт про фінансові результати (ф. № 2) за звітний період на бланку типової форми.

Таблиця 23 – Реєстр господарських операцій за місяць

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.
1	Отримано дохід від реалізації верстата	18 000
2	Відображено суму податкового зобов'язання з ПДВ	?
3	Списано залишкову вартість верстата	2 500
4	Списано суму нарахованого зносу (первісна вартість верстата 10 000)	?
5	Відвантажено покупцям готову продукцію	12 000
6	Відображено суму податкового зобов'язання з ПДВ	?
7	Списано фактичну собівартість реалізованої продукції	5 000
8	Сформовано фінансовий результат від реалізації продукції	?
9	Отримано на поточний рахунок кошти від покупців за: реалізовану продукцію верстат	?
10	Сплачено ПДВ	?
11	Відображено витрати на рекламу	1 800
12	Нараховано амортизацію приміщення офісу	500
13	Списано на фінансовий результат доходи в кінці місяця	?
14	Списано на фінансовий результат операційні витрати в кінці місяця	?

15	Нараховано податок на прибуток	?
16	Визначено фінансовий результат діяльності підприємства	?

Практичне заняття № 10.

Цільова спрямованість: дослідити нормативні джерела формування «Звіту про власний капітал» та «Звіту про рух грошових коштів» та приміток до річної фінансової звітності; розглянути структуру форм № 3-5 річної фінансової звітності; опанувати методику складання «Звіту про власний капітал» та «Звіту про рух грошових коштів».

Контрольні запитання за темою:

1. Що визначає П(С)БО 4? Який порядок складання та характеристика «Звіту про рух грошових коштів»?
2. Що визначає П(С)БО 5? Охарактеризуйте структуру та порядок складання «Звіту про власний капітал».
3. Які рішення може приймати користувач фінансової звітності на підставі Звіту про рух грошових коштів та Звіту про власний капітал?
4. Яка послідовність складання та структура «Звіту про рух грошових коштів».
5. Розкрийте сутність методики складання «Звіту про власний капітал»?
6. Які підприємства складають консолідовану фінансову звітність?
7. В чому полягає суть консолідації фінансової звітності? Який порядок визначення звітних сегментів згідно норм П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами»?
8. Назвіть основні причини коригування фінансової звітності.
9. В яких випадках необхідно коригувати фінансову звітність на вплив інфляції?
10. Який порядок коригування показників фінансової звітності на вплив інфляції?

Задача № 39

Підприємство включає чотири господарських сегменти. В таблиці 24 наведено інформацію про основні показники їх діяльності. Необхідно визначити, які із сегментів є звітними.

Таблиця 24 - Основні показники діяльності сегментів підприємства

Показники	Сегмент 1		Сегмент 2		Сегмент 3		Сегмент 4	
	млн.грн.	%	млн.грн.	%	млн.грн.	%	млн.грн.	%
Дохід від реалізації в т.ч. зовнішнім покупцям	100	40	50	20	35	14	65	26
	80	37	45	21	30	14	60	28
Фінансові результати	35	54	0	0	5	8	25	38

Балансова вартість активів	120	28	85	20	100	23	125	29
----------------------------	-----	----	----	----	-----	----	-----	----

Вправи для самостійної роботи:

1. 29 грудня 2006 року керівництво підприємства прийняло рішення змінити метод оцінки вибуття запасів з методу ФІФО (який використовується з січня 2015 року) на метод середньозваженої собівартості. Вартість запасів, списаних і використаних у виробництві за методами ФІФО і середньозваженої собівартості становила відповідно:

у 2015 році – 730 тис.грн., 715 тис.грн.;

у 2016 році – 680 тис.грн., 700 тис.грн.

Як ці зміни слід відобразити в фінансовій звітності?

Тестові завдання:

1. Скільки є форм звітностей:

а) 3;

б) 5;

в) 7;

г) 9.

2. Баланс це:

а) звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал;

б) звіт про діяльність підприємства;

в) звіт про фінансовий стан підприємства минулого року.

3. Які є елементи фінансових звітів:

а) тільки доходи і витрати;

б) пасиви, зобов'язання, власний капітал, доходи й витрати;

в) є активи, зобов'язання, власний капітал, доходи й витрати;

г) є активи, зобов'язання, додатковий капітал, доходи й витрати.

4. Якісні характеристики та принципи підготовки фінансової звітності:

а) зрозумілість, частота, достовірність, порівнюваність;

б) зрозумілість, доречність, витривалість, порівнюваність;

в) зрозумілість, доречність, достовірність, стабільність;

г) зрозумілість, доречність, достовірність, порівнюваність.

5. Яким П(С)БО регулюється складання балансу:

а) п(С)БО 2;

б) П(С)БО 1;

в) П(С)БО 3;

г) П(С)БО 6.

6. Якою метою є складання Балансу:
- а) надання користувачам повної інформації про тимчасовий стан підприємства на звітну дату;
 - б) надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату;
 - в) не надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату.
7. Підсумок активу Балансу має дорівнювати:
- а) сумі зобов'язань і власного капіталу;
 - б) сумі активів і пасивів;
 - в) сумі активів і власного капіталу.
8. Актив Балансу складається з:
- а) чотирьох розділів;
 - б) п'ятьох розділів;
 - в) шістьох розділів;
 - г) трьох розділів.
9. Пасив Балансу складається з:
- а) чотирьох розділів;
 - б) п'ятьох розділів;
 - в) шістьох розділів;
 - г) трьох розділів.
10. Яким П(С)БО визначається порядок складання звіту про фінансові результати:
- а) П(С)БО 2;
 - б) П(С)БО 1;
 - в) П(С)БО 3;
 - г) П(С)БО 6.
11. Скільки розділів містить звіт про фінансові результати:
- а) чотири розділи;
 - б) п'ять розділів;
 - в) шість розділів;
 - г) три розділи.
12. Яким П(С)БО визначається порядок складання звіту про рух грошових коштів:
- а) П(С)БО 2;
 - б) П(С)БО 4;
 - в) П(С)БО 3;
 - г) П(С)БО 6.
13. Метою складання Звіту про власний капітал є:
- а) відображення операцій про власний капітал;
 - б) розкриття інформації про зміни у складі додаткового капіталу;
 - в) розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

14. Яким П(С)БО визначається порядок складання звіту про власний капітал:
- а) П(С)БО 2;
 - б) П(С)БО 4;
 - в) П(С)БО 5;
 - г) П(С)БО 6.
15. В якому розділі Балансу відображені дані про залишки на рахунках "Каса в національній валюті", "Поточний рахунок", "Інші рахунки банку":
- а) розділ 1 активу;
 - б) розділ 1 пасиву;
 - в) розділ 2 активу;
 - г) розділ 2 пасиву.
16. Який за видом баланс входить до бухгалтерської звітності підприємства:
- а) оборотний;
 - б) сальдовий;
 - в) шаховий;
 - г) попередній.
17. Що включається до пасиву Балансу:
- а) короткострокові кредити;
 - б) зобов'язання за отриманими та неоплаченими товарами;
 - в) довгострокові фінансові інвестиції;
 - г) спеціальні фонди;
 - д) позикові кошти;
 - е) дебіторська заборгованість.
18. Що включається до 1 розділу пасиву Балансу:
- а) короткострокові кредити;
 - б) зобов'язання за отримання та неоплаченими товарами;
 - в) спеціальні фонди;
 - г) позикові кошти;
 - д) власний капітал.
19. Яка назва 2 розділу пасиву Балансу:
- а) оборотні активи;
 - б) розрахунки та інші пасиви;
 - в) забезпечення наступних витрат і платежів;
 - г) джерела власних і притриманих до них коштів.
20. В якому напрямку змінюється Баланс у випадку здійснення господарської операції з погашення заборгованості постачальнику за отримані матеріали:
- а) $P - A$ – (пасив зменшується, актив зменшується і т.д.);
 - б) $P - A +$;
 - в) $A - P +$;

- г) $A + A +$;
- д) $A + П +$.

21. Які зміни в Балансі викликає здійснена господарська операція з внесення засновником до статутного капіталу основних засобів:

- а) $A + П -$;
- б) $A - П -$;
- в) $A + П +$;
- г) $П + A +$.

22. Залишки по рахунках 9 класу:

- а) відображаються у балансі підприємства за формою 1;
- б) не відображаються у балансі;
- в) відображаються у балансі частково.

23. Інформація на рахунках 8 класу:

- а) відображаються у балансі підприємства за формою 1;
- б) не відображаються у балансі;
- в) відображаються у балансі частково.

24. Що означає стаття Балансу "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)":

- а) суму нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) за поточний рік;
- б) суму прибутку, яку необхідно спрямувати на виплату дивідендів акціонерів;
- в) суму нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) з початку діяльності підприємства.

25. При використанні основного плану рахунків та рахунків 8 класу чи можуть бути по ним залишки на звітну дату:

- а) так;
- б) ні;
- в) в окремих випадках.

26. В якій формі фінансової звітності відображається розподіл прибутку підприємства на виплату дивідендів, збільшення статутного та резервного капіталу?

- а) в Балансі;
- б) в Звіті про фінансові результати;
- в) в Звіті про рух грошових коштів;
- г) в Звіті про власний капітал.

27. В якій формі фінансової звітності відображається розрахунок прибутковості акцій підприємства?

- а) в Балансі;
- б) в Звіті про фінансові результати;
- в) в Звіті про рух грошових коштів;
- г) в Звіті про власний капітал.

28. Сума сплаченого податку на прибуток відображається:
- а) в Балансі;
 - б) в Звіті про фінансові результати;
 - в) в звіті про рух грошових коштів;
 - г) в Звіті про власний капітал.
29. В якому розділі Звіту про власний капітал відображається спрямування прибутку до статутного капіталу?
- а) коригування;
 - б) розподіл прибутку;
 - в) внески учасників;
 - г) вилучення капіталу.
30. В якому розділі Звіту про рух грошових коштів відображається сума сплачених дивідендів?
- а) Рух коштів у результаті операційної діяльності;
 - б) Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності;
 - в) Рух коштів у результаті фінансової діяльності;
 - г) в жодному із перелічених розділів.
31. Що з переліченого відносять до надходжень розділу II Звіту про рух грошових коштів "Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності"?
- а) реалізація фінансових інвестицій;
 - б) придбання необоротних активів;
 - в) аванси і позики грошовими коштами, надані іншим сторонам;
 - г) усе вище перелічене.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

Законодавчі та інструктивні матеріали

1. Господарський кодекс України: за станом на 16.01.2003 р. № 436-IV. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>.
2. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>.
3. Державний класифікатор України «Класифікація основних фондів» [ДК 013-97], затверджений наказом Держстандарту від 19.08.97 р. №507. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua>
4. Інструкція “Про службові відрядження в межах України та за кордон” затверджена наказом Мінфіну України від від 10.06.99 №146.
5. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена постановою Правління НБУ від 21.01.2004 р. № 22. Документ №0377-04, редакція від 03.07.2009 на підставі z0496-09 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій Затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 №291 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc>
7. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена постановою Правління НБУ від № 492, 12.11.2003. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc>
8. Інструкція про службові відрядження в межах України і за кордон, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.03.98 р. № 59 (із змін, та доп.). [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>
9. Інструкція, про використання та застосування типових форм первинного обліку науково-інформаційної діяльності, затв. наказом Держкомстату України і Міністерства України в справах науки і технологій від 07.08.98 р. № 272/219. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://profy.nplu.org>
10. Лист Міністерства фінансів України "Про службові відрядження" №31-03173-07/8/17365 від 17.08.2005. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>
11. Лист Національного банку України "Щодо встановлення ліміту каси на торговельному підприємстві, що має декілька відокремлених підрозділів" №11-113/1875-5345 від 19.05.2006. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>
12. Лист Національного банку України "Щодо можливості оплати корпоративною платіжною картою витрат на відрядження" № 25-209/827-3767 від 07.04.2006. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>

13. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів Затверджені Наказом Міністерства фінансів України 10.01.2007 № 2. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>

14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.09.03 р. № 561 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

15. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені Міністерством Промислової політики України від 9 липня 2007 року № 373 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://prou4ot.info/index>

16. Методичні рекомендації щодо застосування регістрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. №356. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>

17. Наказ Мінфіну України «Про затвердження змін до деяких методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку» від 31.03.2008 р. № 498. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>

18. Наказ Мінфіну України «Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку» від 05.03.2008 р. № 353. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>

19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87 [електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh>

20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87 [електронний ресурс]. – Режим доступу: (зі змін. і доп.). <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu2>

21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати" Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu3>

22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів", Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu4>

23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 "Звіт про власний капітал " Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu5>

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах" Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu6>

25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92, зі змінами та доповненнями, внесеними наказами Міністерства фінансів України, у

т. ч. наказом Міністерства фінансів України від 11.12.06 р. № 1176 [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>

26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 р. № 242. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.uazakon.com/document>

27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu9>

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 25.10.99 р. № 237 (зі змін. і доп.). [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu10>

29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов’язання” затверджено наказом Мінфіну України від 31.01.2000 №20 (із змінами та доповненнями [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu11>

30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 “Фінансові інвестиції”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91 (зі змін і доп.). [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua>

31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. № 559 (зі змін, і доп.). [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>

32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181. Документ z0487-00, редакція від 04.08.2008 на підставі z0680-08 [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>

33. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu15>

34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. № 318. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu16>

35. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 “Податок на прибуток”, затверджене наказом Мінфіну України від 28.12.2000 р. № 353. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu17>

36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 "Будівельні контракти", затверджене наказом Мінфіну України від 28.04.01 р. №205. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu18>

37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств", затверджене наказом Мінфіну України від 07.07.99 р. №163. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu19>

38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 "Консолідована фінансова звітність", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.07.99 р. № 176. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu20>

39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів", затверджено наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu21>

40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.02.02 р. № 147. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu22>

41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.06.01 р. № 303. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu23>

42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 "Прибуток на акцію", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 16.07.01 р. № 344. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu24>

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu25>

44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.10.03 р. №601. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu26>

45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 "Діяльність, що припиняється", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.03р. №617. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu27>

46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.12.04 р. №817. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu28>

47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 "Біологічні активи", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.12.04 р. №817. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu30>

48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.06 р. №415. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nibu.factor.ua/ukr/info/instrbuh/psbu31>

49. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 "Інвестиційна нерухомість" Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.07.07 р. № 779 [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua>

50. Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління НБУ від 19.12.2004 р. № 637. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>

51. Постанова НБУ "Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України" № 480 від 20.12.2005. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>

52. Постанова НБУ "Про регулювання грошово-кредитного ринку" №336 від 19.09.2005. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>

53. Постанова НБУ «Про продаж національним банком України готівкової іноземної валюти та внесення змін до інструкції Про порядок організації та здійснення валютно-обмінних операцій на території України» № 462 від 29.09.2004. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>

54. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.99 р. № 996 - XIV. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

55. Про визначення розміру збитків, заподіяних підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), недостачею або втратою дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння і валютних цінностей: Закон України від 06.06.1995 р. № 217/95-ВР. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>

56. Про внесення змін до Господарського кодексу України: Закон України затверджений Верховною Радою України № 2668-IV від 16.06.2005р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

57. Про внесення змін до Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб: Закон України затверджений Верховною Радою України №3378-IV від 19.01.2006 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

58. Про внесення змін до Закону України "Про податок на додану вартість: Закон України затверджений Верховною Радою України № 273-V від 19.10.2006 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

59. Про внесення змін до Закону України «Про відпустки»: Закон України затверджений Верховною Радою України № 2622-IV від 02.06.2005 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

60. Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні»: Закон України затверджений Верховною Радою України № 2804-IV від 06.09.2005 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

61. Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»: Закон України затверджений Верховною Радою України № 2291-IV від 23.12.2004р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

62. Про внесення змін до Закону України «Про прожитковий мінімум»: Закон України затверджений Верховною Радою України № 2661-IV від 16.06.2009р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

63. Про внесення змін до Закону України «Про страхування»: Закон України затверджений Верховною Радою України № 2774-IV від 07.07.2005р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

64. Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України: Закон України затверджений Верховною Радою України № 3550-IV від 16.03.2006 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

65. Про внесення зміни до статті 1 Закону України "Про патентування деяких видів підприємницької діяльності": Закон України затверджений Верховною Радою України №3476-IV, від 23.02.2006 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

66. Про деякі питання фінансування соціальних виплат та пов'язаних з ними адміністративних витрат: Закон України затверджений Верховною Радою України № 2105-IV від 21.10.2004 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

67. Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки" від 12.06.95 р. № 436/95: Указ Президента України, за станом на 07.09.2001 на підставі 802/2001 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>

68. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів, наказ Міністерства статистики від 22.05.96 р. № 145. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>

69. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини і матеріалів, затверджені наказом Міністерства статистики України від 21.06.96 р. № 193. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>

70. Про затвердження типових форм первинного обліку бланків суворої звітності, наказ Міністерства статистики від 11.03.96 р. № 67. [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>

71. Про затвердження типових форм первинного обліку, наказ Міністерства статистики від 29.12.95 р. № 352 (з обліку основних засобів). [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>

72. Про обіг векселів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-І4 (остання редакція від 14.01.2003 на підставі 364-15 [електронний ресурс]– Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

73. Про оплату праці: Закон України затверджений Верховною Радою України № 3448-IV від 21.02.2006 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

74. Про оподаткування прибутку підприємств: Закон України від 22.05.97р. №283/97-ВР (зі змінами і доповненнями) [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

75. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. №2346-111. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>

76. Про податок на додану вартість: Закон України від 03.04.97р. №168/97-ВР (зі змінами і доповненнями) [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

77. Про порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей від 22.01.1996 р. № 116: Постанова КМУ, за станом на 11.01.2010 на підставі 1393-2009-п [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>

78. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України затверджений Верховною Радою України № 3480-IV від 23.02.2006 р. [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

79. Цивільний кодекс України, прийнятий 16.01.2003 р. № 435-IV: за станом на 10.02.2010 на підставі 1822-17 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

80. Щодо розрахунку коефіцієнта сумнівності для визначення величини резерву сумнівних боргів, Лист Міністерства Фінансів України від 05.06.2008 р. N 31-34000-20-25/21471 [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

Основні підручники та навчальні посібники

81. Аудит [текст]: Навч. посіб. / Янчева Л.М., Акімова Н.С., Наумова Т.А.– Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. – Харків, 2009.– 257 с.

82. Бухгалтерський облік [текст]: Навч. посіб. / Янчева Л.М., Дергільова Г.С., Нестеренко І.В.– Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. – Харків, 2011.– 290 с.

83. Електронна комерція: організація та облік [текст]: Навч. посіб. / Янчева Л.М., Грінько А.П., Крутова А.С., Тарасова Т.О.– Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. – Харків, 2008.– 230 с.

84. Лишиленко О.В. Фінансовий облік [текст]: Підручник. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2008. – 556 с.

85. Управлінський облік [текст]: Навч. посіб. / Янчева Л.М., Чернікова І.Б., Кирильєва Л.О.– Харк. держ. ун-т харч. та торгівлі. – Харків, 2009.– 324 с.

86. Фінансовий облік [текст]: Навч. посіб. / Орлова В.К., Орлів М.С., Хома С.В., Негри І.М., та ін. – . – Київ, 2009.– 508 с.

5.2 Додаткова література

87. Бабіч В.В., Сагова С.В. Фінансовий облік (облік активів)[текст]: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2006. - 282 с.

88. Борщ Н., Федорченко Ф. Амортизація: податковий та бухгалтерський облік [текст]: - 3-тє вид., перероб. і доп. - Х.: Фактор, 2007. -132 с.

89. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні: [текст]: Навчально-практичний посібник / під. ред. С.Ф. Голова. - Дніпропетровськ, ТОВ "Баланс - Клуб", 2007. - 832 с.

90. Бухгалтерський фінансовий облік [текст]: підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]; під заг. ред. [і з передм.] Ф.Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2009. – 912 с.

91. Герасим П.М., Журавель Г.П., Хомин П.Я. Курс фінансового обліку: [текст]: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 566с.

92. Гладких Т.В. Фінансовий облік: [текст]: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 480 с.

93. Голов С.Ф. Управленческий бухгалтерский учет.[текст]: Підручник – К.: Скарби, 1998. – 383с.

94. Коблянська О.І. Фінансовий облік: [текст]: Навч. посіб.– 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2007. – 471 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

95. Котенко Л.Н., Манжос Н.В. Бухгалтерский учет в предприятиях торговли и питания. – Х.: Студцентр, 2003. – 640 с.

96. Лень В.С. Фінансовий облік в Україні: задачі, тести, відповіді: [текст]: Практикум: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2006. – 320 с.

97. Савченко О., Борщ Н., Мякота В. Касові операції. [текст]: -2-ге вид., перероб. і доп. - Х.: Фактор, 2008. - 276 с.

98. Сопко В. Бухгалтерський облік: [текст]: Навч. посібник. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2007. - 578 с.

99. Хрестоматія бухгалтера. [текст]: Н.Білова, А. Бобро, М.Бойцова та інші. – Х.: Фактор, 2006. – 760 с.

100. Чебанова Н.В., Єфіменко Т.І. Фінансовий облік: [текст]: Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 704 с. (Альма-матер).

Перелік наочних матеріалів, навчальних посібників та інших методичних вказівок до проведення конкретних видів навчальних занять

101. Фінансовий облік 1 практикум для студентів усіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030509 "Облік і аудит" [текст]: Янчева Л.М., Тарасова Т.О., Крутова А.С., Янчева І.В., Кашперська А.І., Ляшенко С.І. – Х.: ХДУХТ, 2007 – 220 с.

102. Фінансовий облік [текст]: Збірник завдань та тестів для студентів напряму підготовки «Фінанси та кредит»: Янчева Л.М., Дергільова Г.С., Нестеренко І.В. - Харків: ХДУХТ, 2009. - 78 с.

103. Фінансовий облік.[текст]: Короткий конспект лекція для студентів напряму підготовки «Фінанси та кредит»: Янчева Л.М., Дергільова Г.С., Нестеренко І.В. - Харків: ХДУХТ, 2009. - 172 с.

Список сайтів

www.platnik.com.ua "ПЛАТНИК" - сайт облікової та податкової тематики.
www.liga.kiev.ua "LIGA Online", інформаційно-пошуковий сервер по законодавству.
www.rada.gov.ua офіційний Web-сервер Верховної Ради України.
www.nau.kiev.ua «Нормативные акты Украины» - безкоштовний пошук необхідних нормативних документів, законодавча база.
www.balance.dp.ua "Баланс", всеукраїнський бухгалтерський щотижневик.
www.visnuk.com.ua "Вісник податкової служби України", журнал.
www.dtk.com.ua "Дебет-Кредит", електронна версія журналу.
www.uamedia.visti.net/uk "Урядовий кур'єр", газета.
www.audit.kherson.ua "Доминанта Аудит", закони, податки, аудит, консультації.
www.dinai.com бизнес в украине. документи, аналіз, новини.
www.business.kiev.ua "Бизнес" - Сайт газети "Бизнес".
www.buhgalteria.com.ua, www.buhgalteria.kiev.ua "Бухгалтерія" - Сайт газети "Бухгалтерія" (додаток до газети "Бизнес").
www.nalogi.com.ru "Податки та платежі" - Журнал.
www.audit.dp.ua/sau Сайт союзу аудиторів України.
www.ufpaa.kiev.ua сайт Федерації фахових бухгалтерів і аудиторів України.
www.mirage.zp.ua Бухгалтерский web-клуб.
www.geocities.com/WallStreet/Market/1960 «Виртуальный клуб бухгалтеров».
www.carrency.chat.ru/doc.htm Виртуальный клуб «Валюта».
www.liga.net/conf бухгалтерский клуб на «ЛІГЕ».
www.sshome.narod.ru «Вітчизняні стандарти бухгалтерського обліку».
www.forum.business.ua
www.talk.mail.ru/forum/talk.ru
www.contracty.com.ua сайт журналу «Галицькі контракти».
www.buhgalter.kharcov.com сайт журналу "Бухгалтер".
www.infobirzha.kiev.ua
www.ychet.narod.ru
<http://www.gc.lviv.ua> - сайт видавництва Галицькі контракти".
<http://www.factor.kharkov.com> - сайт видавництва "Фактор".
<http://info.resourcecorp.net> - "Лоцман" - законодавство (інфоресурс). Сайт містить всі нормативні акти України.
<http://www.kmu.gov.ua> – інформаційний сайт Кабінету Міністрів України.
<http://www.iasc.org.uk> - сайт комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Навчально-методичне видання

Укладачі:

БОЧУЛЯ Тетяна Володимирівна
КОВАЛЕВСЬКА Надія Сергіївна
КОРОБКІНА Ірина Сергіївна

Фінансовий облік

**практикум для студентів
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

План 2019 р., поз. 92/

Підписано до друку ____ 2019 р. Формат 60×84 1/16. Папір газ. Друк офс.
Обл.-вид. арк. Умов. друк. арк. ... Зам. № Тираж ____ прим.

Видавець і виготівник

Харківський державний університет харчування та торгівлі
вул. Клочківська, 333, м. Харків, 61051
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4417 від 10.10.2012 р.